

FOLKVIJLAN

Novemberpogromen, s 5

En budget för välfärd, s 6

Klasskamp och vänstern, s 18

Byggemenskaper, s 32

”Det är viktigt för mig att alltid stå upp för allas rätt att vara den de är!” säger 17-åriga Hörbybon Embla Rosenlund som deltog i flaggprotesterna utanför kommunhuset i Hörby den 14 oktober. Läs mer på sidan 11.

Innehåll

På gång, s 4

Novemberpogromen, s 5

En budget för välfärd, s 6

Det är många som väntar på pengar, s 9

Skånetaftiken: neddragningar, hyvling och tal om eget ansvar, s 10

Hörbyprotester mot flaggbeslut, s 11

Kultur- och lästips, s 12-14

Tack och hej - nästa Hanoi. Intervju med Jonas Sjöstedt, s 15

Skillnaden mellan liv och död. Rasism och diskriminering. s 16

Klasskamp, vänstern och cancel culture, s 18

Lagen är sig (o-)lik, s 20

Att studera ska inte vara en klassfråga, s 22

Skola med affärshemligheter, s 23

UTBLICK Refugees Welcome - från "flyktingkris" till Moria, s 24

UTBLICK Malin Björk: EU:s nya asyl- och migrationspakt leder till fler Morias, s 26

UTBLICK Biffar hit och bilar dit - schysst handel? s 28

UTBLICK Henry Reeve-brigaderna - värda ett Nobelpris, s 29

Facklig kamp. Tre frågor till Gunnar Westin, s 30

Bygggemenskaper. Röda oasen: hägring eller vattenhål. s 32

Kollektivhuset Södervärn kom först. s 35

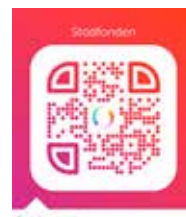
Rätt ska vara rätt:

Artikeln Palestinierna behöver stöd och solidaritet i nummer 4/2020 har tillsammans med Anfal Mahdi författats av Yomn Kadoura och Mohamad Kadoura.

Folkviljan ges ut av Vänsterpartiet Malmö och Vänsterpartiet Skåne.

Ansvarig utgivare: Lisa Claesson. Redaktion: Maria Källberg, Pia Ljungquist, Lisa Claesson, Per Långby, Lars Hansson, Olof Norborg, Jesper Sahlén, Werner Petersson, David Lenander, Mikael Sörling, Johan Strandell, Busi Dimitriu och Emma Eliasson Åström.
Omslagsfoto: EvaMårta Granqvist. Layout: Johanna Blomberg.
Utkommer 5-6 gånger per år. Upplaga: 3 400 ex. Författarna svarar själva för de åsikter som uttrycks i texterna. Dessa behöver inte överensstämma med Vänsterpartiets åsikter. Folkviljan tar tacksamt emot artiklar och insändare men redaktionen ansvarar ej för obeställt material.
Tryck: Norra Skåne Offset.

Kontakt: folkviljan@vmalmo.se. Nobelvägen 51, 214 33 Malmö, tel. 040-96 64 67, webb: www.vmalmo.se

Stöd socialistiska stödfonden

Ge ett bidrag till kampen.
Eller varför inte bli månadsgivare?
Tack för ditt bidrag!

Fyll i medgivande på
vmalmo.se/du-behovs/skank-en-gava/
så ordnar vi resten.

Du kan också SWISHA valfritt belopp till
123 173 33 85

Regionpolitik i pandemitiden 2020

Vittnesmål från vården hörs allt starkare. Vårdpersonal som lever med stressreaktioner efter en vår som inte liknat något man varit med om tidigare. Personal som får ont i magen när de ser ett visir. Om trötthet som inte går över.

Vittnesmål från en allmänhet som börjar tröttna på viruset som mer än annat präglar det år vi lever i. Som upplever att saknaden efter våra nära och kära och ett liv som det var innan växer sig allt starkare. Människor som minns tillbaka på tidigare pandemier och ser likheter, och skillnader.

Vittnesmål från människor som överlevt. Som går i långa rehabiliteringsprogram för att återta livet igen. Vittnesmål från alla som förlorat någon i Covid-19.

Pandemin är inte över, men de politiska konfliktlinjerna blir allt tydligare. Från de som vill göra mer av samma, mer av privatiseringar och borgerlig politik och från alla oss andra som vill något helt annat.

Mitt i en situation där smittspridningen återigen verkar öka i Skåne så ska regionfullmäktige anta budget för 2021.

Vi är mitt i en pandemi, men ska också diskutera lösningar på all uppskjuten vård som är en konsekvens av att allt fokus av tvång har varit på vården av

Covid-19-patienterna. Vi är mitt i en pandemi och behöver diskutera att kollektivtrafiken har dragit ner turer av hänsyn till ekonomin, inte resenärernas rätt till trygghet.

Röda trådar i vänsterns politik lyser starkare – jämlikhet, omfördelning, vård efter behov, gör upp med privatiseringsivrarna och sluta bygga system som göder vinstjakt och girighet.

Röda trådar om att en annan värld är möjlig och helt nödvändig. Röda trådar om solidaritet som bygger en samhällsväv där alla ryms och där våra liv tillåts blomstra oavsett vem vi är. Där friheten för alla förutsätter trygghet för oss alla.

De trådarna behöver vi bygga stöd kring när 12 000 operationer inte har kunnat bli av i år, för att vi hamnade mitt i en pandemi.

De trådarna behöver vi fortsätta bygga stöd för när sjukvården och välfärden, redan innan pandemin, brast i delar efter år av besparingar och privatiseringspolitik och uppluckrade trygghetssystem.

De trådarna behöver vi bygga stöd kring när kollektivtrafiken mer och mer sköts om en tjänst och inte den välfärdsinfrastruktur som den faktiskt är.

Pandemin har inte drabbat oss lika. Och klassamhällets vidrighet har visat sig i all sin tydlighet.

I regionpolitiken kämpar vi vidare tillsammans med alla er andra som är rörelsen för förändring. Innan pandemin, under den och efter.

Det är en ännu starkare vänster som behövs för att syna kapitalismens brister och lyfta rätten till goda liv för alla, liv i jämlikhet, liv i frihet.

Sara Svensson
Vänsterpartiet Skånes
regionråd, leder region-
gruppens parlamentariska
arbete i pandemin

”Röda trådar i vänsterns politik lyser starkare – jämlikhet, omfördelning, vård efter behov, gör upp med privatiseringsivrarna och sluta bygga system som göder vinstjakt och girighet.”

FAKTA

Regionfullmäktige beslutar om regionens budget för 2021 den 2–3 november. Du kan läsa Vänsterpartiets budgetmotion här: <http://skane.vansterpartiet.se/budget2021/>. Är du nyfiken på vänsterpartiets arbete i regionen? Du följer den lättast via Vänsterpartiet Skånes Facebooksida eller Sara Svenssons sida på Facebook. www.facebook.com/sara.svensson.v/.

På gång...

... i Malmö

Manifestation till minne av Novemberpogromen

9 november kl 17, samling på
Möllevångstorget i Malmö
Därefter film på Panora (18.30)
Läs mer på nästa sida.

تحياي لكم رفائي رفياي

المجموعة العربية لحزب اليسار
تدعوكم/تدعوكن للمشاركة في
تعليم السويدية عن طريق المحادثة
كل شخص لديه صعوبة في ممارسة اللغة السويدية مدعو لتعلم اللغة بشكل مبسط.

ابتداء من شهر أكتوبر

ايام الأربعاء: 17-19

ايام السبت: 12-14

اول لقاء السبت الموافق 3 أكتوبر الساعة الثانية عشرة ظهرا

المكان: مقر حزب اليسار

Nobelvägen 51

مع تحيات المجموعة العربية لحزب اليسار مالمو

مسؤولي النشاط

الرفيق: يوسف قدوره

المسؤول عن التعليم: محمود ابو النماج

En handling av solidaritet

Livesändning med panelsamtal och diskussion för att uppmärksamma den internationella solidaritetsdagen med palestinska folket.

Musik, konst och palestinsk mat den 29 november kl 13–17 på Kvarnby folkhögskola, Västra Hindbyvägen 14, Malmö.

Det finns plats till 50 personer och Zoom-länk till dem som vill vara med på distans.

◀ Fika på svenska med Arabiska vänstern

Utskottet kommer att arrangera språkcafé för den som vill stärka sin svenska för att underlätta sin vardag på språket. En majoritet är 50-plussare.

Fika- och språksugna träffas på Vänsterns hus, Nobelvägen 51 B, Malmö, varje onsdag kl 14–16 och lördag 12–14. Varmt välkomna!

... om Green New Deal

Begreppet Green New Deal användes av Bernie Sanders kampanj och används också av radikala vänstergrupper i Europa. Vi vill veta mer om var vänstern och den fackliga rörelsen i Sverige står i dessa frågor.

Miljöutskottet i Malmövänstern presenterar: två webinarier om grön omställning och gröna investeringar.

Investeringar för grön omställning

Fyra gäster om grön omställning med cirka en kvarts inledning och en kvarts frågestund via chat före och efter varje punkt.

- EUs gröna giv. Med Malin Björk ledamot i EU-parlamentet för V och ledamot i EUs miljöutskott
- Vänsterpartiets nationella budgetförslag inom klimat/miljöområdet. Med Elin Segerlind, riksdagsledamot för V och ledamot i Miljöutskottet
- Klimatkeynsianism. Med Kalle Sundin, utredare på Katalys och ensam rapportförfattare
- Klimatriksdagens akutplan. Med Torbjörn Vennström, som är en av dem som arbetat mycket med akutplanen

Fackligt omställningsarbete

- LO:s klimatpolitiska program. Ulf Jarnefjod, pensionerad ombudsman för Transport som under lång tid varit engagerad och drivande för gröna jobb och omställning.
- Vårdförbundet. Kunskapsutveckling inom klimat/miljö och klimatets koppling till hälsa och anständiga anställningsvillkor. Katja Raetz, specialist-sjuksköterska.
- Handels. Facket har ett miljö- och klimatprogram och har dessutom gett ut ett par tre rapporter i ämnet. Hur ser de på de här frågorna och vilka åtgärder tänker de sig för att nå målen?
- Konflikten minska konsumtionen – säkra jobben

Programmen uppdateras. Håll utkik efter tidpunkterna som kommer att publiceras på sajten vmalmo.se. Arrangeras av en arbetsgrupp för Miljöutskottet, Malmövänstern

... för Skånevänstern

Kassörsträff

Lördag 21 november
kl 10–12
Plats: Zoom

Träff för partiföreningarnas kassörer. Anmälan till olof.norborg@vansterpartiet.se

Ny i partiet-utbildning

Lördag 28 november.
Kurs för nya medlemmar.
Anmälan till: lisa.claesson@vansterpartiet.se

Nämndemannasträff

Tisdag 8 december
kl 18–20
Plats: Zoom

Träff för nämndemän i tingsrätt, hovrätt, förvaltningsrätt och kammarrätt.

Anmälan till: olof.norborg@vansterpartiet.se

Facklig-politiska vänsterskolan

Facklig-politiska vänsterskolan genomförs under året med studiegrupper i Malmö, Lund, Helsingborg och Kristianstad.

Du som inte deltagit tidigare men vill hänga på meddelar det till: olof.norborg@vansterpartiet.se.

Föreläsningar och studiematerial från tidigare träffar finns att ta del av digitalt.

9 NOVEMBER 17:00
MÖLLEVÅNGSTORGET
MANIFESTATION TILL MINNE AV
NOVEMBERPOGROMEN
FILMVISNING 18:30 PANORA

ATLANTIS FOLK
REFUGEES WELCOME
★ UNG VÄNSTER
FOLKETS BIO
V
Lab: Nationalism
ARF
ABF

Till minne av novemberpogromen den 9 november, kommer det i år att arrangeras en manifestation med samling på Möllevångstorget i Malmö kl 17.

Tal kommer att hållas av bland andra Vänsterpartiet, Ung Vänster, Refugees Welcome och Ibn Rushd. Därefter anordnar vi tillsammans med Folkets Bio, Antirasistiska Filmdagar och Lab:Nationalism filmvisning av filmen *Alt right: Age og rage* på biograf Panora kl 18.30 med efterföljande samtal.

Mer info om biljetter kommer att finnas på sociala medier. Håll utkik!

Höst är budgettider. I Malmö hålls årets budgetsammanträde 25–26 november. Kolla med din partiförening när budgeten spikas i din kommun.

En budget för välfärd är vänsterpolitik

Vänsterpartiets främsta uppgift är att skapa ett jämlikt samhälle. Budgeten är ett medel för att åstadkomma det. En utbyggd och tillgänglig välfärd bidrar till att utjämna klassklyftor och ojämlikhet. Med en bra budget kan vi omfördela makt och resurser.

Den kommunala budgeten styr verksamheten. I november ska Malmös kommunfullmäktige anta budgeten för 2021. I den fördelas pengarna mellan stadens olika verksamheter.

Den kommunala budgeten har begränsade möjligheter, men vi i Vänsterpartiet vill med vårt alternativ visa att en annan politik är möjlig även på lokal nivå.

Grunden för Malmö stads budget är den statliga politiken. Den socialdemokratiska regeringen för en skattepolitik som ger mindre pengar till välfärden, men ger mer som bidrag till de rika genom till exempel rut-, rot- och räntebidrag.

Trots regeringens storslagna ord om historiska satsningar på välfärden, får Malmö stad 100 miljoner kronor mindre i generella statsbidrag i år än tidigare.

Det innebär att nedskärningar kommer behöva göras, om man inte på ett lokalt plan lägger en budget som motverkar det.

Men årets budget för Malmö är mer

osäker än på länge. Pandemin Covid-19 påverkar den i allra högsta grad. Arbetslösheten är högre, turistnäringen mindre, behovet av vård och omsorg annorlunda och i viss mån större.

Situationen har dock inte förändrat det vi i Vänsterpartiet redan vet utan har snarare befast våra argument för att välfärden behöver förstärkas.

En förändring av politiken på riksnivå, där Vänsterpartiet får ökat inflytande, skulle ge mer pengar till Malmös välfärd från staten. Vänsterpartiets förslag till statsbudget hade gett 565 miljoner mer till Malmö.

Det visar på vikten av en statlig politik som omfördelar resurserna i samhället från de rika till de behov som finns.

En vänsterpartistisk statlig skattepolitik beskattar höga inkomster, kapital, arv och förmögenheter. Får vi inte till en förändrad statlig skattepolitik, höjer vi i Vänsterpartiet hellre kommunalskatten än äventyrar välfärden. För det är alltid de med minst pengar och resurser som drabbas värst av en försämrad gemensam välfärd.

Det finns mycket att förändra i Malmö. Sveriges fattigaste barn bor i vår stad.

På många håll har staden blivit tryggare samtidigt som våldet ökar i andra delar, brottsoffren för de grova våldsbrotten bor ofta i fattiga delar av staden. Medellivslängden varierar kraftigt mellan västra och östra Malmö.

Det löser vi inte genom ökad kontroll och repression, eller genom nedskärningar av kommunens verksamheter. Vi löser det genom en fungerande välfärd som skapar förutsättningar för varje människas rätt till frihet.

För att bygga en hållbar framtid för oss i Malmö krävs politiker som tar ansvar och vill förändra.

Vi vill att Malmö stad i alla sina investeringar ska utgå från de miljö- och klimatmål som finns i vårt miljöprogram och i nationella och internationella klimatöverenskommelser.

Malmö stads investeringar, i infrastruktur, bostäder, fordon och lokaler, måste alltid göras med syfte att uppnå våra klimat- och miljömål. Men i flera år har ledningen sålt ut Malmöbornas mark och sedan använt vinsterna till att betala driftskostnader.

Att sälja ut tillgångar och göra nedskärningar i välfärden är högerpolitik som utarmar vår gemensamma välfärd. När den blir sämre söker sig de som har möjlighet till privata alternativ.

På så sätt förstörs förutsättningarna för ett välfärdssamhälle.

Vänsterpartiet vill gå en annan väg.

Det visar vi i vårt förslag till kommunal budget.

Vi vet att det går att skapa ett samhälle för alla.

Text: Emma-Lina Johansson, kommunalråd för Vänsterpartiet Malmö

Solidaritet i välgång och kris

I höst jobbar hela Malmös partiförening med temat "Solidaritet i välgång och kris". Det genomsyrar all vår aktivitet, och redan nu har vi hunnit prata och praktisera solidaritet på flera sätt.

Vi har haft en kickoff, där de som deltog på plats eller digitalt, lyssnade på föredrag om en solidarisk bostadspolitik, om kommunpolitik, miljöpolitik och hur vi kan mobilisera flera.

Vi har via Arabiska vänstern och antirasistiska utskottet ordnat en antirasistisk manifestation, en utställning i solidaritet med personer på flykt arrangerat av Arabiska vänstern, bostadsutskottet har haft samtal med bland annat Fredrik Gertten som gäst.

Företrädare har besökt andra organisationer i staden som jobbar för ett solidariskt Malmö, och våra fritidspolitiker har lyft solidariska förslag i kommunpolitiken.

Det är bara ett litet axplock. Mycket mer har redan hänt och annat håller på att planeras i våra grupper och utskott.

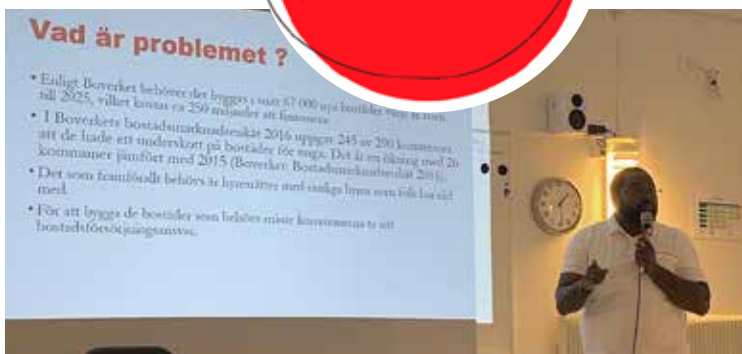
Anders Skans och Emma-Lina Johansson håller pass om kommunpolitik den 12/9 på kickoffen Foto: Miranda Borgkvist

Utställning solidaritet med människor på flykt. På Poeten på hörnet, anordnat av arabiska vänstern. Foto: Sabrin Högelius Omar

Fredrik Gertten på samtal om filmen Push anordnat av bostadsutskottet 13/10. Foto: Mats Billberg Johansson

Momodou Jallow, håller föredrag om en solidarisk bostadspolitik på kickoffen Foto: Miranda Borgkvist

Ola Brunström berättar om den fackliga kampen på Pågatågen. Foto: Anders Andersson

EVIGGETEN BYTER TILFÄLLIGT NAMN TILL BUDGETEN OCH KOLLAR IN DE BÖRGERLLIGA SKUGGBUDGETERNA FÖR 2020:

DIAGRAM A: EKONOMISK
FÖRDELNING KVINNOR/MÄN

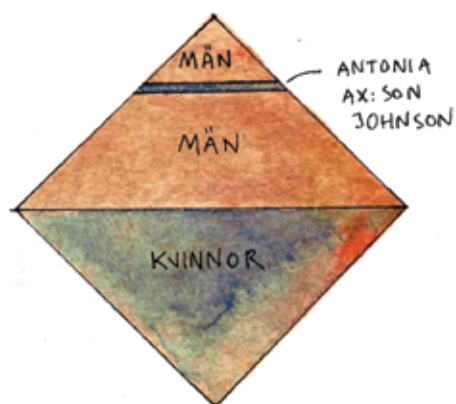

DIAGRAM B: BÖRGERLLIG
POLITIK YRKESVALSVISION 2030

DIAGRAM C: FRAMTIDSVISION
FÖR ÄGANDE
OFFENTLIGT ■ PRIVAT ■

DIAGRAM D:
PAPPERSLÖSA OCH ASYLSÖKANDE

SE SEPARAT BILAGA,
ARKIVERAD I MAPPEN
MÄRKT MED

Det är många som väntar på pengar

Sedan mars har pandemins effekter drabbat många människor ekonomiskt. Veldig många har förlorat sina jobb och en hel del trygga jobb har förvandlats till otrygga anställningar på grund av osäkerheten om framtiden.

Arbetslösheten har snabbt stigit till 9, 2 procent. Sveriges myndigheter, a-kassor och kommuner är inte rustade för en sådan ekonomisk kollaps.

Den nyliberala politik som drivits i Sverige under lång tid har dränerat den socioekonomiska tryggheten och medfört lidande för många människor.

Det är bra med tillfälliga insatser och regeländringar som till exempel att möjliggöra för fler att få a-kassa. Det är dock i verkligheten inte så enkelt att utföra.

Regeringen ger fler uppdrag till a-kassorna, Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen och kommunerna som redan har det väldigt tufft, genom den högerpolitik som regeringen driver och har drivit länge.

Sedan mars har antalet ärenden hos a-kassorna ökat dramatiskt. Från den dag en arbetssökande skriver in sig på Arbetsförmedlingen tar det cirka två-tre månader att få ersättning från A-kassan.

Går en person över från ersättning från A-kassa till aktivitetsstöd från Försäkringskassan, vilket väldigt många gör, blir det en månads fördröjning av utbetalningen. Försäkringskassan och A-kassan har olika brytdatum och rutiner för utbetalning av ersättning.

Detta medför ett stort tryck på kommunerna och ansökningarna om försörjningsstöd ökar. Lagstiftningen och riktlinjerna kring försörjningsstöd gör det svårt hjälpa i tid och många människor hamnar ”mellan stolarna”.

Att ett av världens rikaste länder inte klarar pandemins effekter bättre är faktiskt inte så konstigt.

Redan på 1990-talet hävdade Anne

–Hur många människor har idag en hel årslön på banken?

Wibble, folkpartistisk finansminister, att alla borde ha en årslön på banken. 2017 skrev Birgitta Olsson, riksdagsledamot för Liberalerna, i Dagens Industri att varje kvinna bör ha 100 000 kronor på banken.

Hur många människor har idag en hel årslön på banken? Hur många människor kan med dagens osäkra anställningar lyckas spara ihop så mycket pengar?

Med en skev verklighetsuppfattning skapar vi skeva förväntningar. Trots att vi har en socialdemokratisk regering saknar vi ekonomisk trygghet. Vi förväntas, oavsett omständigheter, klara oss själva. Att vi trots att vi är ett av världens rikaste länder, inte klarar pandemins effekter bättre handlar om

vilka prioriteringar politiken har gjort. Varför reagerar inte alla människor som väntar på arbetslöshetsersättning, aktivitetsstöd eller försörjningsstöd i tre månader? Hur klarar de sig?

Kapitalismens förespråkare har använt skam och individualism som sina vapen. Många människor upplever situationen som skamfylld. De pratar inte högt om sin ekonomiska situation för att inte bli stigmatiserade. Många tror att de är ensamma om att kämpa med ekonomin.

Skulle vi vara nära en revolution om alla visste hur många det handlar om?

Umihana Rasovic

Skånetrafiken: neddragningar, hyvling och tal om eget ansvar

Sedan Corona-epidemin blev ett faktum har Skånetrafikens agerande varit en lika delar fascinerande som svårförståelig dans mellan snävt vinstintresse och vackra uttalanden om ansvar för att minska smittspridningen.

Redan tidigt när det stod klart att resandet med kollektivtrafiken sjönk i hela landet valde Skånetrafiken att gå sin egen väg. I resten av landet fortsatte bussar och tåg att gå i samma omfattning som innan, allt i syfte att minimera riskspridningen.

I Skåne valdes en linje med uttalanden i media om eget ansvar från resenärerna och uppmaningar att inte stiga på fullsatta bussar men samtidigt skars antalet avgångar ned med ungefär 10 procent. Formellt var syftet att kunna sätta in fler bussar där de verkligen behövdes. I praktiken har det endast hänt vid ett fåtal tillfällen.

I några fall där de indragna bussarna användes av sjukvårdspersonal som arbetade sena skift fick Skånetrafiken ge sig och sätta in bussarna igen, men på andra håll har människor mist sin möjlighet att komma till jobb och skola. Effekterna av alla dessa neddragningar drabbar givetvis inte bara resenärerna, utan under hösten har personalen på bussar och tåg hamnat i fokus genom

försök till hyvling under hot om varsel. Det är en utveckling vi som parti har varnat för under hela våren och också lyfte på senaste regionfullmäktige då vi i en interpellation skrev:

”Det kostar regionen att erbjuda kollektivtrafik med avstånd mellan passagerarna. Vi menar dock att det kostar betydligt mer när anställda inom tåg och buss förlorar sina jobb, när människor som måste åka riskerar att smittas på grund av trängsel och när tilliten till kollektivtrafiken brister. Vi har inte råd att vara kortsiktiga och låta viktiga arbeten försvinna medan smittorisken ökar på trånga turer.”

Några få ljuspunkter har dock dykt upp. Bland annat har Skånetrafiken insett att de behöver kortare periodkort än 30 dagar och har nu infört en tillfällig sjudagarsbiljett.

Från Skånetrafikens sida handlar det om att många resenärer inte vågar investera för 30 dagars resande när de inte vet hur många dagar det går att ta sig till jobbet.

För oss som vänsterparti har vi försökt lyfta fram att flerdagarsbiljet-

ter är bra för många olika grupper som vill utnyttja kollektivtrafiken. Föräldrar som har delad vårdnad, människor som arbetar från olika ställen, turister eller människor som arbetar på skiftande schema.

Från Vänsterpartiets sida planerar vi att lägga en motion där vi försöker få denna sjudagarsbiljett att bli permanent samtidigt som vi också försöker utveckla tankarna med olika längd. Flerdagarsbiljetter sju dagar fungerar för många men även det är lite väl långt för människor på tillfälligt besök, eller för den som fått ett kortare vikariat.

Vi har därför som extra förslag ett införande av en tredagarsbiljett, något som är vanligt på orter med större fokus på turism, men tyvärr inte i Skåne.

Ytterligare en aspekt som vi försöker lyfta är möjligheten att dela sin biljett med någon annan. Denna möjlighet finns idag med 30-dagarsbiljetten, där många delar sin biljett med andra i familjen för att kunna åka till fritidsaktiviteter på kvällar och helger. Av någon oklar anledning har denna möjlighet tagits bort från sjudagarsbiljetten.

Vad som händer framöver både gällande indragna turer, hyvling av tjänster och sjudagarsbiljetten är i skrivande stund oklart och något vi med all sannolikhet får anledning att återkomma kring i kommande nummer av Folkviljan.

Text: Mikael Persson

Hörbyprotester mot flaggbeslut

V I HÖRBY

ENTRÉ

Röstar Hörby kommunfullmäktige ja till kommunstyrelsens förslag 26 oktober kommer den internationella regnbågsflaggan att försvinna från Hörbys flaggstänger.

Förslaget innebär bland annat att man inte kommer att hissa de svenska minoritetsflaggorna på särskilda högtidsdagar vilket inkluderar den internationella regnbågsflaggan.

Men Marie Bergström, styrelseledamot i Vänsterpartiet i Hörby, tror att det strider mot invånarnas uppfattning.

Och enligt en rundfrågning av SVT Skåne vill så många som 49 av 50 tillfrågade Hörbybor behålla regnbågsflaggan. En nyhet som Marie Bergström snabbt ville göra något av.

– Vi bestämmer bara en tid och bjuder in fler för att demonstrera.

24 timmar senare samlades ordsborna utanför kommunhuset i Hörby, försedda med regnbågsflaggor och ballonger i alla färger.

– Det var helt över förväntan, och det roligaste var att alla åldrar var representerade, säger Marie Bergström.

Demonstrationen arrangerades av den lokala föreningen Växtkraft, som arbetar för integration. Alla politiska partier var välkomna, liksom enskilda privatpersoner.

– Medelåldern bland de aktiva i Vänsterpartiet i Hörby är ganska hög och vi

har haft svårt att engagera yngre. Vi har inte riktigt hittat formerna för det.

– Men just i detta sammanhang anslöt flera unga ordsbor. De medverkade aktivt och hade förberett sig med flaggor och affischer. Det ger oss en idé om vad som intresserar ortens ungdomar, säger hon.

Ingrid Bromander Vänsterpartiets ordförande i Hörby, fanns också på plats. Hon tror att förslaget om den nya flaggpolicyn grundar sig på rädsla.

– SD är rädda för all slags mångfald. Ren och vit ”svenskhet” skall råda. Allt annat är farligt och hotfullt, säger hon.

– Kommunledningens motvilja mot en flagga som symboliserar alla människors lika värde, det säger en del om tillståndet i vår kommun, säger Marie Bergström, som anser att kommunstyrelsen är fel ute.

– Min uppfattning är att de flesta i Hörby är för ett inkluderande samhälle med plats för alla, och att man börjar tröttna på den ena tokigheten efter den andra.

Text och bild: EvaMärta Granqvist

Ett trettiotal personer samlades för att protestera mot kommunstyrelsens förslag till ny flaggpolicy för Hörby kommun.

Regnbågsflaggan

Den skapades på 70-talet av den amerikanske gay-aktivisten Gilbert Baker, på uppdrag av USA:s första homosexuella borgmästare Harvey Milk. Flaggan användes i officiella sammanhang för första gången under pridefestivalen i San Francisco 1978.

Ursprungligen hade flaggan åtta färger, men ganska tidigt tog man bort två, av trycktekniska skäl, och flaggan innehåller nu de sex färgerna:

Röd: Livet
Orange: Helande
Gul: Solen
Grön: Naturen
Blå: Harmoni
Lila: Anden, själen

Flaggan symboliserar lika rättigheter och synliggörande av hbtq-personer. Den är skapad för att stå för mångfald, respekt och fred, för tolerans öppenhet och synliggörande.

Idag används regnbågsflaggan internationellt för att symbolisera även olika ideologier och rörelser med kärlek som centralt tema.

Källa: Carolina Hemlin, Ottar.se 2017; Gilbert Baker: "Rainbow Warrior"

Förbjudna böckers bibliotek

I mitten av september 2020 öppnade ett nytt bibliotek i Malmö. Det är ett bibliotek helt tillägnat litteratur, musik och konst som av olika anledningar förbjudits, censurerats eller förstörts av politiska eller religiösa skäl. Det fria ordet har aldrig varit fritt, hälsar Dawit Isaakbiblioteket sina besökare.

Stadsarkivets bibliotek på Bergsgatan i Malmö, granne med det nedläggningshotade Rörelsernas museum, har omskapats till ett bibliotek tillägnat yttrandefriheten. Sådana har funnits sedan tidigare, bland annat Raoul Wallenbergbiblioteket vid Lunds universitet. Men det unika med Dawit Isaak-biblioteket i Malmö är att här kan låntagare och forskare läsa, lyssna och låna förbjuden litteratur och musik.

Biblioteket har fått sitt namn efter den sedan 2001 i Eritrea fängslade svenskeritrenske journalisten **Dawit Isaak**. Isaaks familj har godkänt namnvalet och var även med vid invigningen.

Biblioteket är under uppbyggnad och har idag cirka 1400 verk men växer hela tiden. Det har tillkommit i ett samarbete mellan Malmö stadsarkiv, biblioteken i Malmö, svenska PEN och fristadsorganisationen ICORN (International Cities of Refuge Network eller nätverket för internationella flyktingstäder).

I bakgrunden ligger Unescoprojektet "Scholars at risk" i vars regi Malmö gick med för att erbjuda fristad åt hotade kulturarbetare och journalister. Därmed ska-

pades också asyl för deras källmaterial.

– De hotade skapade ett eget referensbibliotek, säger stadsarkivarien och en av initiativtagarna till biblioteket, Adam Hideståhl.

– Nu finns det många unika böcker här, säger bibliotekarien Ulrika Ahlberg, som ansvarar för att biblioteket görs tillgängligt och byggs ut.

Hon berättar om de internationella kontakterna som gör det möjligt att få tag i hotad litteratur på originalspråken och om visionen att få dem översatta till svenska.

– Det är svårt att få yrkesöversättningar, säger hon. De som arbetar med biblioteket menar att det är viktigt att få representativitet för de olika formerna av förtryck av yttrandefriheten.

– Förtrycket finns i hela världen, framhåller de och berättar att en litteraturprofessor från Jemen listat fyrtio titlar, att de köpt in böcker från Jordanien, att de

har kontakt med uiguriska författare och bygger nätverk i Colombia.

När man kommer in i biblioteket möts man av presentationer och förklaringar på vad som finns i de olika hyllorna. Där finns skönlitteratur av författare som censurerats, tystats, fängslats eller till och med dödat. Där finns oönskade barnböcker – Harry Potterböckerna bränns på bokbål i de amerikanska sydstaterna för att de innehåller magi – och där finns musik som av olika anledningar ansetts olämpliga.

Allt från Sex Pistols till Miriam Makeba och Victor Jara och givetvis beskrivningar av olika länder som ländernas regimer är missnöjda med.

– Förtrycket finns i hela världen, säger de och berättar att organisationen engelskamerikanska reportrar utan gränser byggt upp ett virtuellt bibliotek i det svenska dataspelet Minecraft, där de skriver in förbjudna texter för hand och lagrar dem i "The uncensored library" – Det ocensurerade biblioteket, vilket är förbjudet ibland annat Kina, Ryssland, Turkiet, Iran och Belarus.

– Drömmen är att öppna en dator här med tillgång till Minecraftbiblioteket, säger Ulrika Ahlberg, som får medhåll av Adam Hideståhl.

– Det är tiden som är en bristvara, säger han.

Text: Lasse Hansson

Adam Hideståhl

Ulrika Ahlberg

Louisiana

Arthur Jafa
9.12.20 – 9.5.21

Den amerikanske bildkonstnären och filmfotografen Arthur Jafa föddes i Tupelo, Mississippi 1960. Han studerade film och arkitektur vid Howard University i Washington D.C. och lever och verkar idag i Los Angeles.

Arthur Jafa såg mycket science fiction i ungdomen, där "År 2001 – ett rymdäventyr" (1968) av Stanley Kubrick blev en mil-

stolpe. Senare fick han möjlighet att samarbeta med Kubrick i hans sista film "Eyes Wide Shut" (1999).

Arthur Jafa var filmfotograf för "Daughters of the Dust" (1991) i regi av Julie Dash. Det är den första filmen med distribution över hela USA som har regisserats av en afroamerikansk kvinna.

2016 fick Jafa sitt stora genombrott med sitt videoverk

Love is the Message, The Message is Death som premiärvisades några dagar efter presidentvalet.

Verket är en sju minuter lång video till musik av Kanye Wests "Ultralight Beam". Verket belyser skillnaden mellan den status afroamerikanska stjärnor som Barack Obama, Serena Williams och, historiskt, Martin Luther King, åtnjuter och den behandling det amerikanska samhället utsätter den svarta befolkningen för.

Love Is the Message, The Message Is Death har köpts in av bland andra Metropolitan Museum of Art i New York, Museum of Contemporary Art i Los Angeles och High Museum of Art i Atlanta.

2019 hade Moderna Museet i Stockholm en stor utställning med Jafas verk, men för den nyfikne öppnar snart en utställning med Arthur Jafas verk på betydligt närmare håll, på Louisiana den 9 december.

Text: M. Källberg, J. Blomberg

Söndagsvägen Berättelsen om ett mord

Peter Englund
Natur& Kultur

Historieprofessorn och akademiledamoten Peter Englund har för första gången i sitt författarskap givit sig in i true crime-genren och berättar om ett mord begånget i Stockholmsförorten Hökarängen år 1965. Vi får följa polisens arbete med att lösa mordgåtan under ledning av den legendariske kommissarien G.W.Larsson, som för övrigt är förebild till Sjöwall-Wahlöös kommissarie Martin Beck. Boken bygger på djupgående arkivstudier och

intervjuer. Englund presenterar samtidigt en bild av dåtidens samhälle, dess klassmotsättningar och föreställningar.

Text: Lasse Hansson

Kapitalets automatik

Mikael Nyberg
Verbal förlag

Lite likt Marx på sin tid tränger Mikael Nyberg under kapitalismens tjugiga yta – i vår tid med tal om informationssamhälle, artificiell intelligens med mera – och visar hur de verkliga förhållandena i det moderna arbetslivet ser ut. Bland annat förklarar Nyberg varför det är så viktigt för dagens kapitalister att försäkra anställningsskyddet. En nyttig bok som alla inom vänstern bör läsa.

Text: Olof Norborg

FOTO: TORA NYBERG

Marx's Capital – Illustrated

Författare: David Smith
Illustratör: Phil Evans
Förlag: Haymarket Books
<https://www.haymarketbooks.org/> (engelska)

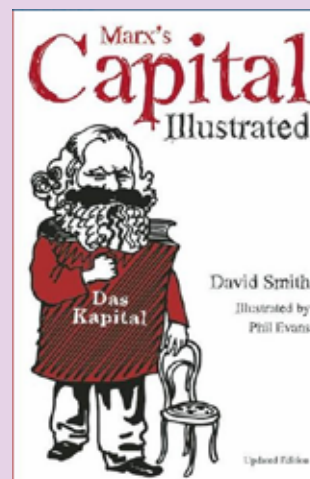
Med en humoristisk ton tar detta verk läsaren igenom Kapitalet.

Först får en dock en kort men kärnfull bakgrund av Marx tidiga år, exil och hur mästerverket Kapitalet växte fram. Genom sociologi och filosofi, via lokala blaskor blev Kapitalet en av världens mest revolutionerande texter, som är och förblir aktuell så länge det ekonomiska systemet är kapitalistiskt.

De flesta inbitna socialister och kommunister har genom breda studier (förhoppningsvis) kunnat skapa sig en bild av den Marx blev medan han skrev på sina texter. Här finns sammanhanget presenterat medan de bärande idéerna lyfts fram, vilket gör det enkelt att placera både hans person och hans tankar i sitt sammanhang.

Hans stora skrifter växte, som så många andra, genom de små skrifterna som i sin tur präglades av exilen, jakten på ett stabilt hem och ett sammanhang.

Det lyckades han, som känt, finna i England där hans trogne följeslagare och finansär Eng-

els också stadgade sig.

Kapitalets innehåll går knappast att recensera men återges

illustrativt och pedagogiskt genom många konkreta exempel som aktualiserar det ekonomiska systemets uppbyggnad som förtryckande struktur samt vilka lösningar som faktiskt finns.

Vem har sagt att politiska texter behöver vara långa och krångliga?

Denna bok bevisar raka motsatsen. Det var ett rent nöje att läsa rakt igenom och oerhört underhållande därtill.

Text: Busi Dimitru

Röda Rosa – en grafisk biograf om Rosa Luxemburg

Kate Evans, TankeKraft förlag
(2016)

För att till fullo förstå de skrifter varpå socialismen vilar är det viktigt att förstå människorna som skrivit dem samt deras incitament. Rosa Luxemburgs skarpa intellekt bar henne genom flera länder och rörelser. Tidigt lyckades hon sätta Lenin på plats genom att motsätta sig det centralistiska styret. En

idé som hon höll fast vid ända till slutet.

Hennes närvaro i kampen står oemotsagd och i Röda Rosa illustreras hon som både person och politisk varelse på ett sätt som lyfter fram nyanserna. Illustrationerna är kanske inte de mest estetiska men Kate Evans har en viss känsla för att skildra uttryck och tankar.

Boken kan tyckas något tung att läsa trots serieformatet men har ett mervärde i för-

ståelsen av Rosa Luxemburgs drivkrafter. En del av hennes funderingar kring individen kontra kollektivet (förmodligen tagna ur hennes dagböcker) tillgängliggörs och de bidrar till ett extra lager av förståelse för hennes ståndpunkter.

Text: Busi Dimitru

Om man älskar frihet

Nina Björk tar i sin senaste bok upp frågan om frihet: vad är frihet, vad är dess förutsättningar, och går det att kombinera med det kapitalistiska samhället vi lever i? Hon tar sikte på liberaler med ett avstamp i Marx och den mänskliga naturen.

Om man älskar frihet handlar om en ytligt sett enkel fråga: vad är frihet? Men den är högaktuell. Ökad frihet används som argument för att försvara friskolor, rut-avdrag, uppluckringar av anställningstryggheten och ökande segregation. Av det skälet är det värt att se närmare på det slippriga begreppet frihet.

Nina Björk tar sin uppgift på största allvar och går metodiskt igenom område efter område med frihet som utgångspunkt: från barnuppfostran och meritokrati, till moralfilosofi, människans natur och demokrati.

Mycket av boken bottnar i en vilja att ta sina åsiktsmotståndare på allvar. Hon tar upp liberala argument för frihet, reducerar dem till deras beståndsdelar, och visar sedan hur de antingen leder till självmotsägelser eller konsekvenser som liberaler inte vill stå för.

Ta meritokrati som exempel: en fullt fungerande meritokrati kräver att

föräldrars påverkan på barnen minimeras, men de flesta liberaler skyggar för förslag som obligatorisk förskola från två års ålder, trots att det är en rimlig åtgärd för den som menar att en meritokrati är önskvärd för att öka friheten i samhället.

På liknande sätt visar Nina Björk hur många andra argument för frihet i ett kapitalistiskt samhälle leder till absurda konsekvenser. Som att frihet i ett marknadssamhälle handlar om att uppfylla behoven för den som har mest pengar, inte för den som önskar sig något mest. Eller att fria val på arbetsmarknaden handlar om friheten att välja en för tidig död.

Om man älskar frihet är lika delar en filosofisk utläggning och en stridskrift, med en knivsudd vendetta mot meningsmotståndare. Men trots den

intellektuella tyngden rör sig Nina Björk smidigt och välformulerat i texten och går från Ebba Grön i en mening till Antonia Ax:son Johnson i nästa.

Vänstern anklagas ofta för att vilja inskränka människors valfrihet, och på många sätt är *Om man älskar frihet* Nina Björks svar på den välbekanta frågan ”vill du ha det som i Sovjetunionen?”.

Boken börjar med breddsidor mot liberala tänkare av alla färger, men slutar med ett försvar för ett samhälle där frihet handlar om att sätta människan först istället för ekonomi och tillväxt.

Det är smart, ofta roligt och högst värt att läsa.

Text: Johan Strandell
Foto: Stina Nylén

Om man älskar frihet
Nina Björk
Wahlström & Widstrand,
280 sidor

**NÄSTA NUMMER
AV FOLKVILJAN
KOMMER
18 DECEMBER**

Vill din förening synas i tidningen?
Vill ni berätta, tycka, informera?
Välkommen med material till
skane@vansterpartiet.se (förening) eller
folkviljan@vmalmo.se (enskild).

**MANUSSTOPP
29 NOVEMBER!**

Tack och hej – nästa Hanoi

I mitten av mars intervjuade vi Jonas Sjöstedt. Då hade han ett par månader kvar som partiledare för Vänsterpartiet. Sedan slog Covid 19 till med full kraft. Såväl kongress som partiledarval sköts upp. I övrigt har inget förändrats. Här är Jonas avskedsord till Skåne.

Hur känns det att sluta när förtroendesiffrorna är på topp?

– Det känns vemodigt, men jag tycker att det är rätt tid att kliva åt sidan. Jag tänkte redan när jag valdes att åtta år kunde vara en lagom tid för en partiledare.

Tage Erlander satt i 23 år...

– Ja, men det var en annan tid. Det ser annorlunda ut nu. Jag är ju inte ensam om att driva den här rörelsen. Det är kul att vara en del av den och jag kommer fortsätta att vara aktiv. Men beslutet att avgå innebär ju förstås också att jag nu kan få vara med min familj i Hanoi.

Vad tänker du när du tänker på Skåne?

– Jag tänker på att vänstervågen började i Malmö och att vänstern står väldigt stark där. Ni var ju exempelvis mycket tidiga med nya arbetsformer.

Samtidigt är de politiska konflikterna som störst i Skåne, och situationen i vissa kommuner besvärlig med starkt stöd för yttersta högern. På dessa ställen är vi motvikten, som exempelvis i Bromölla, och det är vi som ska se till att SD förlorar makten i dessa kommuner vid nästa val.

Vänsterpartiets kraftfulla insatser vid folkomröstningen om utförsäljningen av Öresundskraft i Helsingborg är ett utmärkt exempel på att vi kan mobilisera väljarna.

Kan detta ske utan allianser med socialdemokratin? S i Skåne anses ju vara lite rödare än övriga partidistrikt.

– Möjligtvis är de det i retoriken. Vi ser hur det går nu, det finns inga som helst

spår av vänsterpolitik kvar i socialdemokratin, inga reformer för jämlikhet. Vi måste satsa på andra allianser, och vi kommer oundvikligen att växa.

Samtidigt kan finansminister Magdalena Andersson triumfera med att sparniten innebär att ”ladorna är fulla” nu när Corona-viruset slagit till. Har hon därmed inte fått argument för fortsatt stram politik?

– Det håller inte. Den kris vi upplever nu ger ännu starkare argument för att försvara välfärden. Krisen gör det ännu tydligare att vi måste satsa på en expansiv politik. Det är bra med ordning och reda i statsfinanserna – men vi måste investera i såväl skola, omsorg och vård som i exempelvis nya stambanor för att rädda klimatet.

Vad har varit bäst och sämst under dina åtta år som partiledare?

– Allra bäst var att vi lyckades fälla Reinfeldt-regeringen 2014, och att vi

därefter lyckades få igenom 90 välfärdsreformer i budgetsamarbetet med S-MP-regeringen. Vi har däremot misslyckats med att möta utmaningen från de intoleranta SD-anhängarna.

Hur ser en framgångsrik strategi mot högerextremismen ut?

– Vi måste insistera på att prata om våra egna idéer, tala mer om vad vi vill med jämlikheten och hur vi ska komma dit. Vi har också blivit allt mera offensiva gentemot fossilindustrin, och talar mycket om makt och ägande.

Stärks eller försvagas dessa frågor av den nuvarande samhällskrisen?

– Den visar att sjukvården måste få större resurser och vara mer sammanhållen, inte privatiserad som nu, och med beredskapslager som har tillräcklig kapacitet och med en mobilisering av totalförsvaret som kan bidra till att hjälpa människor.

Och det är som sagt fullt på våra stambanor samtidigt som vi står inför ett klimathot. Enda sättet att möta detta är kraftfulla investeringar som får igång samhället.

Hur ska du få dagarna att gå i Hanoi?

– Jag ska söka jobb så småningom, och har ingen aning om vad just nu. Det blir väl lite ledighet över sommaren.

Skriva en självbiografi?

– Jag ska skriva, men vad vet jag inte ännu. Jag har många olika idéer som snurrar runt...

Text: Per Långby

Rasism och diskriminering finns i hela samhället. Välfärden som ska fånga upp oss när vi är som svagast – när vårt liv svävar i fara och vi behöver hjälp – är inget undantag.

Rasismen inom sjukvård och omsorg existerar. Och är bokstavligt talat livsfarlig.

Skillnaden mellan liv och död

Vem har rätt till hälsa?

Genom hela livet påverkar andra människors åsikter och bedömningar direkt och indirekt vilka rättigheter du har som människa.

Samtidigt plockar politiska partier poäng på att ”prioritera svenskar före invandrare” och menar att det är sättet att prioritera assistans för (svenska) medborgare med funktionsnedsättning (*Vi är stolta över att få prioritera gruppen Svenska medborgare*, Carina Ståhl Herrstedt, funktionshinderpolitisk talesperson (SD), Dagens Samhälle, 16/10, 2020).

M vill frånga rätten till vård som inte kan anstå till personer utan uppehållstillstånd för att för dessa patienter enbart röra akutsjukvård. Där anslöt man sig redan 2018 till SD som dittills varit enda parti som velat riva upp lagstiftningen om vård för personer utan uppehållstillstånd eller svenskt medborgarskap.

I Region Skåne vill SD förbjuda ”religiösa klädesplagg” hos personalen och ta bort den generella rätten till tolk vid läkarbesök.

Med en så klen politisk konsensus kring människors universella rätt till fysisk och psykisk hälsa är det kanske inte så konstigt att individer som arbetar inom vården, eller besöker den, finner sig ha ett visst tolkningsutrymme vad gäller vem som ska få vård, för vad, och hur.

Rasifierade sjuksköterskor berättar om patienter som vägrar få vård och uttalar sig kränkande, rasifierade läkare lika så. Rasifierade patienter vittnar om nedsättande bemötande, rasistiska kommentarer och uteblivna åtgärder.

En fotbollsmatch i Göteborg

I november 2017 spelas en fotbollsmatch i Göteborg. En av spelarna, en drygt 30-årig man som själv är läkare, råkar ut för en skada i nacke och huvud. Till en början bedöms skadan inte som allvarlig och mannen åker hem. Senare på kvällen förvärras den huvudvärk han haft sedan olyckan. Dagen efter ramlar han ihop i hemmet.

Hans fru, som är undersköterska, ringer ambulansen. Mannen har då kräcks och svimmat av men ber i vaket tillstånd själv om att hon ringer ambulans. Hon förstår att läget är allvarligt och att de behöver komma in till sjukhus så snabbt som möjligt.

När ambulansen skickas ut är det som ett prio 1-larm, akut med högsta priori-

tet. När ambulanspersonalen anländer menar kvinnan att stämningen ändras fort. Den manliga ambulanssjuksköterskan tar kommandot.

Han säger till den själv vårdkunniga kvinnan att hennes man överdriver, att han låtsas ha symptom. I journalen skriver han att patienten spelar medvetlös, att patienten inte vill säga så mycket. Han skriver att det kan röra sig om ”kulturell svimning”. Mannen klasas som en gul patient för akutsjukvårdspersonalen, det vill säga ”ej livshotande men behov av akutsjukvård inom rimlig tid” och tas till Östra sjukhuset.

De får vänta i en och en halv timme på att träffa en läkare. Ett par minuter efter besöket får mannen andningsstopp och flyttas akut till Sahlgrenska sjukhuset. Där upptäcks en kraftig hjärnblödning.

Under de närmsta månaderna genomgår han flera operationer. Våren 2018 är han på bättringsvägen. Då inträffar en olycka på sjukhuset – mannen rullar ur sin sjukhussäng och får två nya hjärnblödningar. Detta får inte hustrun veta förrän fyra dagar gått. Hon har då upplevt att han varit svår att kontakta och att han inte längre kan krama hennes hand. Han opereras för de nya blödningarna och flyttas till hemmet för vård. Våren 2019 avlider han.

Både mannen och kvinnan är rasifierade.

”Det handlar inte om invandrare utan om olika kulturer”

Ambulanssjuksköterskan uttalade sig själv efter händelsen, och menade att alla som jobbar inom ambulanssjukvården vet vad en kulturell svimning är, trots att det inte är en medicinsk term. Till media säger han att uttrycket inte har något med rasism att göra, att det inte handlar om invandrare utan om olika kulturer. Han fortsätter: *”Men har du inte sett filmer med kvinnor i grupp som lägger handen på pannan och bara svimmar? Eller flickvänner plötsligt spela medvetlösa när pojkvänner gör slut? Det är en kulturell svimning.”* (GP, 20/9, 2019).

Verksamhetschefen på ambulanssjukvården säger att det inte finns ett begrepp som ”kulturell svimning” hos dem och att ambulanssjuksköterskan heller inte kommer att använda det i framtiden. Sjukhusledningen på Sahlgrenska menar att varken ambulanssjuksköterskan eller akutpersonalen gjort någon medicinsk felbedömning.

Betydelsen av efterverkningar

Två anmälningar görs till Inspektionen för vård och omsorg (IVO), en på grund av ambulanssjuksköterskans beteende och journalanteckningar och en för fallet ur sängen på sjukhuset. IVO riktar

stark kritik mot ambulanssjuksköterskans agerande och menar att hans bedömning lett till att mannen felaktigt nedprioriterats på akuten.

Ambulanssjuksköterskans beteende tas också upp till rättegång av Diskrimineringsombudsmannen, som menar att mannens medicinska behandling troligen sett annorlunda ut om han varit vit. Sahlgrenska advokater antyder att rättegången är onödig då mannen inte längre är i livet och därför inte kan få något ekonomiskt skadestånd.

För kvinnan och de andra anhöriga har saken knappast rört pengar. Hon understryker att det handlar om något helt annat. Sjukhuset måste säkerställa att deras personal inte diskriminerar patienter utifrån hudfärg.

Retorik med förödande konsekvenser

Just förklaringen att en tillskriven egenkap inte handlar om etnisk härkomst utan om kulturella skillnader koplade till ursprung klingar välbekant. Tyvärr blir konsekvenserna ofta exakt desamma. Att hävda ”Jag är inte rasist men...” kan inte tvätta rent ett rasistiskt resonemang.

Rasism handlar om att individer och grupper med högre status medvetet eller omedvetet tillskriver andra indivi-

der och grupper (ofta nedvärderade) egenskaper utifrån deras faktiska eller inbillade härkomst. Det handlar om att generalisera, anta tolkningsföreträde och osynliggöra individer till förmån för luddiga antaganden om grupper av människor. Det handlar om makt och maktutövande. Det är en struktur som skapas och omskapas genom socialt beteende, genom hur människor möter människor.

Inom sjukvården handlar det om arbetsplatsdiskriminering, anställdas och patienters hälsa och ställt på sin spets är det avgörande för människors liv och död.

Ambulanssjuksköterskan i fallet ovan var troligen inte ensam om att använda begreppet kulturell svimning. Det hade bara inte pratats om det innan.

Rasism är en del av våra samhälleliga maktstrukturer. Strukturer som måste avslöjas gång på gång för att få till stånd en förändring.

Rättegången mot Sahlgrenska universitetssjukhuset är planerad till slutet av januari 2021. Då sätts den svenska diskrimineringslagstiftningen på prov. Tyvärr är det fyra år för sent för en man som råkade ut för en olycka en höst under en fotbollsmatch i Göteborg.

Text: Emma Eliasson Åström

Klasskamp, och cancel c

När jag gick med i vänstern fick jag inom loppet av några veckor bekanta mig med begreppet klasskamp.

Först tyckte jag ordet kändes främmande. Det lät ju på något sätt lite gammaldags och var inte ett begrepp jag som sextonåring stött på tidigare i livet. Men så småningom förstod jag att klasskampen varit närvarande i mitt liv oavsett vad den kallades och hur det klingade i mina öron.

Jag arbetade som servitris och kunde se och känna klassamhället rakt in i diskrummet där jag och mina kolleger turades om att sitta i ett hörn och slänga i oss en snabb tallrik mat från den buffé som vi resten av tiden servade andra med.

Den där Marx kanske inte var så tokig ändå? Jag började plöja litteratur. Kommunistiska Manifestet, wow!

Det viktiga var inte begreppen eller att lära sig citat, det var beskrivningen av samhället som kändes smärtsamt aktuell i den lägenhet jag befann mig i på kvällarna medan min mor jobbade nätter på sjukhuset i Lund.

Så, vad är egentligen klasskamp? ”Historien om alla hittillsvarande samhällen är historien om klasskamp”, skrev Marx och Engels.

De beskrev en konflikt som funnits långt bakåt, sedan människan började bruka jorden, och som huvudsakligen utgörs av de som arbetar och de som lever på att andra arbetar. Den arbetande klassen och den härskande klassen.

Under antiken var enligt Marx och Engels slavars arbete en förutsättning för aristokratins möjlighet att frambringa idéer och teorier som Platon och Aristoteles gör i verk som Staten och Politiken.

Under feodalismen var upptagandet av jordränta från självförsörjande bönder en förutsättning för elitens lyxkonsumtion och frosseri.

I det kapitalistiska samhället står enligt Marx och Engels huvudkonflikten mellan arbetare och kapitalister, där kapitalisten tar merparten av det värde arbetare skapar genom sitt arbete. Kapitalisten använder mervärdet för att expandera och överleva i konkurrensen gentemot andra kapitalister.

Klasskampen finns därmed oavsett om vi vill det eller ej och påverkar hur våra samhällen styrs och vem som innehar makt. Marx menade att existensen av klasser mer eller mindre av sig själv kommer att leda till framväxten av sociala grupper som kommer att kämpa för sina klassintressen.

Hur ser det ut idag? Går du ut på stan och frågar människor vilken klass de tillhör är det många som kommer svara medelklass, oavsett om de arbetar som undersköterska eller som biträdande rektor.

Trots att ojämlikheten och skillnaderna mellan de som äger och de som

arbetar ökat i hög grad de senaste decennierna har klassmedvetandet snarare minskat. Trots att människor är arbetarklass definierar de sig inte som det och inte med klasskampen heller.

Ett svar på det kan vara att vänstern måste prata mer klass. Ett annat svar kan vara att vi måste undersöka hur de olika intressekonflikterna ser ut idag för de som arbetar och försöka hitta frågor att driva som enar kollektivet.

Ett tredje alternativ kan vara att ta reda på vilka frågor som är viktiga för arbetarklassen idag, och vilka identiteter som utgör det stora folkflertalet.

”Idag är människor som utsätts för rasism en av de grupper som drabbas hårdast av klassamhället.”

Idag är människor som utsätts för rasism en av de grupper som drabbas hårdast av klassamhället. För människor som drabbas av vardagsrasism kan det ligga närmare till hands att bekämpa rasism och diskriminering snarare än att definiera sig som arbetarklass (i första hand). På så sätt måste vänstern vara antirasistisk och feministisk och förstå vikten av att mobilisera människor

vänstern ulture

utifrån deras vardagliga upplevelser och problem. Samtidigt som vänstern alltid måste vilja betydligt mer än rätten till erkännande.

Det finns idag politiska projekt som utgår från att grupper som förtrycks och utsätts för diskriminering ska erkännas och att diskrimineringen ska upphöra. Det är viktigt. Men vad händer sen?

Teoretikern Wendy Brown undersöker saken i boken *Att vinna framtiden åter* (2008) saken genom att använda sig av filosofen Nietzsche.

Nietzsche skrev om ressentiment, känslor av ilska, besvikelse, bitterhet. Han menade att den som bär på ressentiment är fången i den struktur som fick känslorna att uppstå. Du har varit utsatt, du känner en rättmätig ilska och du vill ha upprättelse - lidandet blir en del av den du är och du kommer inte loss.

Wendy Brown menar att det finns mycket politik som bygger på ressentiment och att en del i det är att det saknas ett alternativ till nyliberalismen och kapitalismen. Vi vill inte kollektivt förändra, vi vill istället bli erkända inom det system vi lever i.

Wendy Brown skriver att vreden tar sig uttryck i förebrående och moraliserande.

I moraliserandet förbjuder vi ord och handlingar. Det är lätt att dra paralleller till det som kallas cancel kultur - att

människor som sagt eller gjort något fel ska tystas och ignoreras snarare än diskuteras med. Något som drabbat aktivister och intellektuella inom vår egen rörelse som exempelvis Kajsa Ekis Ekman.

Så var vill jag egentligen landa?

”Jag tror inte att svaret på de problem vi ser i klassamhället enbart är att ropa klass och klasskamp. Vänstern består och ska bestå av många olika influenser som driver på för socialism, feminism, antirasism och klimaträttvisa.”

Jag tror inte att svaret på de problem vi ser i klassamhället enbart är att ropa klass och klasskamp. Vänstern består och ska bestå av många olika influenser som driver på för socialism, feminism, antirasism och klimaträttvisa.

Men jag tror att vi behöver vara noga med att lyfta blicken framåt, att kämpa för ett gemensamt kollektivt mål som sträcker sig bortom det kapitalistiska systemet.

I vår rörelse kommer det alltid finnas personer med olika tillkorta-

kommanden och som råkar säga något som anses vara fel.

Här är Wendy Browns tankar viktiga. Det kommer aldrig gå att skapa en ren upplyst vänsterrörelse där alla agerar moraliskt korrekt och det bör inte eftersträvas.

Vi kan aldrig gå en annan väg än att vara generösa gentemot varandra och diskutera även med de vi tycker har käpprätt åt helskotta fel.

Det är en grundförutsättning om vi tillsammans ska förändra samhället.

För vi spelar i samma lag, oavsett vad.

Text: Lisa Claesson

Lagen är sig (o-)lik

Maria Dexborg, vice ordförande i Afrosvenskarnas forum för rättvisa och styrelsemedlem i Vänsterpartiet Malmö, fälls för brott mot ordningslagen. En sent inlämnad tillståndsansökan för ett kulturarrangemang i Malmös Folkets park straffas med dagsböter.

Maria Dexborg var sitt eget ombud under rättegången.

AFR har uppfattningen klar. Polis och rättsväsende har särbehandlat deras organisation och tillämpat en hårdare rättskipning än mot en organisation med företrädesvis vit representation.

– Vi pratar formell makt. Det här är ett tillståndsärende som man valt att driva till åtal och förhandling. Att jämföra med nedlagda utredningar mot exempelvis ordningsvakter som begår rena övergrepp mot rasifierade personer, och där det till och med finns bildbevis, säger Maria Dexborg.

Så när rättegången genomfördes 17 september stöttades Maria Dexborg av dryga 40-talet aktivister från bland annat AFR och Vänsterpartiet som infann sig i Malmö tingsrätts lokaler. Tingsrätten tog till sist beslutet att öppna en tom rättegångssal för att kunna erbjuda gruppen medlyssning.

– Det gav mig en sådan kraft och styrka att de var där, säger Maria Dexborg, jag är så tacksam för det!

– Jag var jättenervös, det tog mer psykiskt på mig än jag trodde. Tack vare alla som var där fick jag kraft. Och jag blev oerhört stärkt när domaren öppnade en sal för alla, så jag visste att alla kunde vara med mig.

– Med det stödet i ryggen blev det tydligt att det inte är självklart att jag har gjort fel. Det finns en annan berättelse om vad som hänt.

Det var 2018 som föreningen tillsammans med Folkets park, som drivs av Malmö stad, arrangerade en afrikansk kulturfestival. Bara ett par dagar innan festivalen överrumplades föreningen av att tillstånd sänkades.

Tidigare om åren har liknande arrangemang genomförts och då har Folkets park, alltså kommunen, ansvarat för tillståndsansökan.

– I 20 år har man genomfört liknande festivaler. Då har Folkets park ansökt om tillstånd, säger Malcolm Momodou Jallow, AFR:s ordförande, som var med och stöttade i tingsrätten.

Eftersom tiden var knapp beslutade Maria Dexborg att för föreningens räkning söka tillstånd, trots uppfattningen att det borde vara Folkets parks ansvar. AFR hade aldrig genomfört den här sortens arrangemang tidigare och Maria Dexborg insåg inte att hon med sin ansökan gjordes juridiskt ansvarig för hela festivalen, vilket var grunden för åklagarens åtal mot henne.

Det har senare framgått att polisen

Maria Dexborg stöttades av aktivister från bland annat Vänsterpartiet och AFR.

Delar av Afrosvenskarnas Forum för Rättvisa, med Maria Dexborg efter förhandlingarna.

inte behandlade ansökan under de två dagar som återstod, men man meddelade heller inte avslag innan arrangemanget ägde rum.

Så festivaldagens morgon tog föreningen beslutet att genomföra festivalen i tron att allt var i sin ordning. Dessutom var alla förberedelser gjorda och artister och tillresta deltagare var på plats. Och en polispatrull som besökte parken samma förmiddag lämnade platsen utan åtgärd, vilket för AFR signalerade att allt var som det skulle.

I ett imponerande arbete som sitt eget ombud medgav Maria Dexborg själva händelsen men nekade till uppsåt, stötat av flera vittnesmål.

Trots det fälls hon alltså, och tvingas betala totalt 10 400 kronor i böter och ersättning till brottsofferfonden.

Redan i samband med förhandlingarna förbereddes en insamling för att täcka eventuella böter för den händelse att Maria Dexborg skulle fällas. När domen föll 24 september tog det Facebook-communityn mindre än

24 timmar att få ihop beloppet.

Men det är en dom som stämmer till eftertanke.

– Jag var mentalt förberedd på att jag skulle bli dömd, säger Maria Dexborg. Vi har inte ett jämlikt system, vi är inte lika inför lagen.

– Det drabbar den enskilde. Det är ingen självklarhet att få ett juridiskt ombud, jag fick det inte. Jag hade folk omkring mig med kompetens. Men det är en brist att inte alltid få hjälp av ett ombud.

– Det här innebär att jag har ett avsnitt i belastningsregistret de kommande fem åren. Det kan få konsekvenser om jag söker arbete. Eller om jag behöver söka inresetillstånd någonstans. Jag är nämndeman i Hovrätten för partiet, och jag vet inte om jag får fortsätta med det.

Det är lätt att bli bitter, inser Maria Dexborg, och det vill hon inte bli.

– Jag gillar inte den dubbla känslan av skuld och att inte ha gjort något.

Maria Dexborg och AFR har inte erhållit någon ursäkt från Folkets park eller Malmö stad.

Text och bild: Maria Källberg

Att studera ska inte vara en klassfråga

I pandemins början rekommenderade arbetsförmedlingen människor att studera, då många förlorade sina jobb. Många sökte till högre utbildning men det kan leda till att när man är klar med sina studier, om ca 3–5 år så kan konkurrensen om jobben vara väldigt hög. Det gör att studenter idag är oroliga för att inte få jobb efter sina studier, vilket kan leda till att motivationen för att studera kan försämrats.

Malmö universitet har undervisning på distans under pandemin. Distansstudierna kommer fortsätta även under våren 2021.

Att studera på Malmö universitet under en pandemi förändrar mycket för både lärare och elever. Istället för fysiska klassrum har man digitala klassrum i programmet Zoom. Det leder till att rutiner och tillvägagångssätt förändras. Sociala bitar blir svårare. Relationen mellan lärare och student kan försämrats eftersom den direkta kommunikationen minskar.

Zoom är inte en problemfri lösning. Elever kan stundvis förlora uppkopplingen till internet, vilket leder till att man missar viktig information. Alla lärare väljer inte att spela in sina föreläsningar vilket gör att det blir svårt om man har en sämre internetuppkoppling och inte kan titta på föreläsningen igen.

Det leder till att det kan bli en klassfråga vilka som har förutsättningarna till att ta in mest information. Alla ska ha samma förutsättningar till att få lika mycket information, men vi får inte glömma bort de som inte har råd med det snabbaste internetet.

Studera hemifrån är inte enkelt för alla. Det är en stor frihet. Men med all frihet kommer stort ansvar. Självdisciplin behövs och det är inte en självklart för alla. Man har många distraktioner

hemma och det finns oftast något annat som man vill eller behöver göra. Om man bor med andra personer kan det bli svårt att ha lugn och ro för sina studier. Man kanske bor med småsyskon eller har barn. Man måste göra sitt hem till en arbetsplats, vilket gör att omgivningen kan påverka vilka förutsättningar man har. Vi får inte glömma personer med koncentrationssvårigheter som kan ha svårt att avsätta tid för studier och få in information. Det tar längre tid att få hjälp av lärare. Man får skicka iväg ett mejl och det kan vara svårare att förstå i jämförelse med att ställa frågan i klassrummet.

Man får en annan upplevelse av studentlivet. Festande och stora event har

minskat och nästintill försvunnit. Den bilden man hade av studentlivet med att lära känna massa nya människor och gå på roliga tillställningar är inte en verklighet för nyblivna studenter. Självklart är det inte det viktigaste i läget som världen är i, men värt att nämna att man har en annan syn på studentlivet idag.

Förslag för att förbättra situationen är att man kan låta lärarna ha enskilda möten med elever som behöver extra stöd. CSN kan förstärkas med ett digitalt stöd på 300 kr i månaden så att alla har ekonomisk möjlighet att skaffa snabbare internet. Att kräva att alla lärare spelar in sina föreläsningar för att minska beroende av en uppkoppling som är både snabb och säker.

Sammanfattningsvis finns det många orosmoment hos studenterna just nu. Det kan vara svårt att hitta motivation och koncentration. Man kan känna sig ensam, rastlös och uttråkad. Det som är viktigt att understryka är att studera inte ska vara en klassfråga. Man ska inte behöva vara orolig för att missa undervisning för att man inte har det snabbaste internetet, för att få sämre studier i för trånga bostäder eller att man inte har råd att köpa de mest välisolerade hörlurarna. Alla ska ha samma förutsättningar för att kunna ta del av samma information.

Text: Vanessa Nilsson

Skola med affärshemligheter

Den 1 september 2020 slutade Skolverket publicera statistik om enskilda skolor och publicerar nu bara statistik om skolan på riksnivå. Förändringen beror på en dom från Kammarrätten som säger att viss statistik från privata skolor anses vara affärshemligheter.

Det nya beslutet innebär att det inte längre kommer att gå att få reda på uppgifter om skolors betygsresultat, resultat på nationella prov, andel behöriga lärare, antal elever och hur många som arbetar på skolan.

– **För allmänheten** innebär detta att man inte längre kan jämföra skolor i vår utbildningsguide. Så för skolvalet spelar det stor roll. Det innebär också att man inte får den insyn i skolväsendet som skollagen kräver. Och det får betydelse för Skolinspektionen som inte kommer att kunna hämta data från oss för att göra sina analyser, säger Eva Durhán, avdelningschef på Skolverket till TT.

Vänsterpartiets skolpolitiska talesperson Daniel Riazat skrev på Facebook den 10 september om att han och resten av riksdagens utbildningsutskott hade haft

möte med Skolverket och SCB kring att barns skolgång numera ses som affärshemligheter.

Skolverkets generaldirektör ska på mötet ha lämnat ett tydligt besked i form av att det enklaste och snabbaste är att besluta att offentlighetsprincipen även ska gälla för privata skolor. En fråga som Vänsterpartiet har drivit i många år.

När den borgerliga dåvarande Alliansen, Socialdemokraterna och Miljöpartiet 2013 gjorde en överenskommelse kring privata skolor var en av punkterna att offentlighetsprincipen skulle införas även på privata skolor. Det skedde aldrig

och i Januariavtalet har Centerpartiet fått med att så inte ska ske.

Skolverket fattade även i somras beslutet att Skolenhetsregistret, som innehåller information om vilka skolenheter som finns i landet, kontaktuppgifter till skolorna och deras huvudmän, skulle hemligstämplas.

Där har regeringen nu fattat beslut om en ny förordning som gör att Skolverket åter får publicera och uppdatera ett Skolenhetsregister.

Text: Jesper Sahlen

Refugees Welcome – från ”flyktingkris” till Moria

Den 9 september, lite efter tre på natten plingar det till i mobilen. Någon har skickat en film från flyktinglägret Moria på grekiska ön Lesbos. Den visar hur eld snabbt sprider sig mellan tätt placerade skjul och tält.

Först hörs de som filmar stå och prata och småskratta. Sen blir det snabbt allvar. Klipp efter klipp, eld, panik.

De sista klippen visar desperata människor som trängs för att komma ut ur lägret. De har sina personliga ägodelar i handen. Ännu en gång tvingas de fly för sina liv.

Det var under Refugees Welcomes banderoll människor slöt sig samman till stöd för flyktingarna som rörde sig längs rutten genom Europa, under det som kallas ”flyktingkrisen” 2015.

De flesta var från Syrien och hade tagit sig till europeiska fastlandet via Grekland eller Italien. Senare anslöt flyktingar från framförallt Afghanistan.

I Sverige började många engagerade aktivister via medierna följa strömmen av medmänniskor – unga, gamla, barn, hela familjer – på jakt efter trygghet gåendes med sin packning längs vägar och genom skogar i Europa.

Andra samlades vid Europas tågstationer för att hjälpa med mat, kläder och andra förnödenheter.

Men man såg också hur polis och högerextrema grupper attackerade de på flykt.

Rykten florerade om hur flyktingar låstes in av polis i olika förvar. Det spreds historier om misshandel och

kränkande behandlingar av myndighetsutövare.

Under banderollen ”Refugees Welcome” skulle alla som kom tas emot av medmänniskor och inte av gränspolis med hundar i strama koppel.

Först fanns ingen central organisation, bara ett gäng aktivister som länge hade jobbat med utsatta grupper, irakier, palestinier och romer.

Via ett brett kontaktnät förbereddes alla på vad som komma skulle. Aktivister i Tyskland och Danmark informerade om när de första människorna skulle komma till Malmö med tåg från Köpenhamn eller med färja till Trelleborg. Kommunikationsflödet var enormt.

Målet var ett medmänskligt mottagande. Flyktingarna erbjöds mat och kläder som samlats ihop. Många fick hjälp att ringa familjemedlemmar i hemlandet, eller dem som de kommit ifrån under flykten.

Andra ville ta sig vidare uppåt landet och behövde hjälp att köpa biljett. För många var målet att ta sig till Finland. Men de första bussarna som rullade in över finska gränsen möttes av stenkastande högerextrema grupper.

Allt fler som kom över gränsen till Sverige ville söka asyl. Volontärer hjälpte människor till uppsamlingsplatser för ett varmt mål mat, en dusch och klädbyte.

I Malmö var mottagandet störst på Kontrapunkt, stadens solidariska hjärta. Volontärer hjälpte till att köra folk till deras lokaler.

Mottagandet i andra svenska städer växte i takt med ökad inströmning. Göteborg och Stockholm hade efter kort tid samma mottagande som i Malmö. Från att ha varit flera lokala initiativ samlades de nu under ett: Refugees Welcome.

Några insåg att det behövdes en överblick på insatserna och reste mellan de tre städerna och lyssnade på volontärer som gick på knäna. Det blev viktigt att stötta dem. Så föddes idén om en nationell organisation, Refugees Welcome Sverige.

På orterna fanns många initiativ, och senare kom även myndigheter.

Det viktiga var att det medmänskliga arbetet fortgick. Arbetet fördelades. Det handlade om mat, rådgivning, biljettköp, körningar. Eller att ta hand om barnen för att ge dem en stund med

lek och föräldrarna lite avlastning. De många initiativen var en levande organisation av solidaritet.

Refugees Welcome Sverige började jobba opinionsbildande. Man samlade historier från migranter och volontärer och använde för att skriva artiklar och debattinlägg. I början mest som rapporter.

Men när staten och den allmänna opinionen förändrades till ett mer restriktivt mottagande, blev det nödvändigt att ställa frågan om solidaritet och medmänskligt mottagande på sin spets.

Åtstramningen av asylrätten och det allt tuffare samhällsklimatet gör historien om den nationella föreningen Refugees Welcome Sverige är viktig att berätta.

Inskränkningen av asylrätten gör att

färre människor ens får möjlighet att komma till vårt land. Så föreningen har tvingats anpassa sin agenda. Fokus har gått från volontär organisering till opinionsbildande arbete.

Men flyktingars utsatthet är alltjämt stor och asylrätten kränks fortfarande. Det sker framförallt vid EUs yttre gränser och i olika "hotspots" i Europa. Ett är Moria på Lesbos.

Lägret byggdes för att hysa 3 000 migranter. Förhållandena var omänskliga. Allt med EUs goda minne.

När branden bröt ut bodde över 13 000 människor där. Nu har de inte ens tak över huvudet.

Efter att ha flytt lågorna började människor återkomma till platsen för behovet av tak över huvudet och mat uppstod direkt. Olika initiativ startades. Både nationellt och internationellt.

Refugees welcome fick på plats kontakt med en volontärorganisation, KANENAS MONOS. Initiativet bestod av lokalbefolkning, utländska medborgare och boende i Morialägret.

De började direkt att förse människor med lagad mat. I de utbrända ruinerna lagades under de första veckorna mer än 3 600 mål varm mat.

Efter bara två dagar skickade Refugees Welcome Sverige ekonomiska bidrag till råvaror och startade en insamlingskampanj för fortsatt stöd.

Men nu har grekiska myndigheter förbjudit matlagning i det gamla Moria-ägret för att tvinga människor till ett nytt läger i Kara Tepe. Människor flyttas till området intill havet som saknar skydd mot olika väderförhållanden.

Internationella organisationer har försökt tillhandahålla förnödenheter och tält, men platsen saknar infrastruktur för vinteranpassning av tält och el.

Situationen är värre nu än 2015, på grund av brist på organisering och planering och svårigheter att samordna med myndigheter.

Men stödet från KANENAS MONOS och Refugees Welcome fortsätter. Matkassar handlas och körs ut till hem på ön För nu handlar det mer om att stötta lokalbefolkningen och de flyktingar som tagits in av dem.

Text: Tobias Lohse
Bild: Apostolis Paraskevopoulos

Refugees Welcome Sverige vill tacka Vänsterpartiet Malmö för det ekonomiska stöd som gavs till insamlingen för de drabbade i Moria och de medlemmar gjorde detsamma sedan Vänsterpartiet Malmö delat insamlingen i sina sociala medier. Insamlingen fortsätter ett tag till.

Vi fortsätter vårt solidariska arbete med organisationer som stöttar flyktingar runt om i Europa.

Internationell solidaritet och skyddande av asylrätt och mänskliga rättigheter är grunden för arbetet. Nu och så länge det behövs.

Vill du fortsätta stötta vårt arbete? Swisha till 123 634 40 89

Malin Björk: EU:s nya asyl- och migrationspakt leder till fler Morias

Under 2015 var vi många, både i Sverige och runtom i Europa, som genom att visa vägen med konkret solidaritet möjliggjorde att Europa höll gränserna öppna för människor på flykt. Men ett efter ett stängde länderna gränserna och i mars 2016 slöt EU det skamliga avtalet med Turkiet som går ut på att betala despoten Erdogan för att stoppa människor från att nå EU.

Sedan dess är vi många som har krävt att både Sverige och EU ska öppna sina gränser igen för människor på flykt, och att ansvaret ska fördelas mellan om inte alla, så åtminstone en koalition av länder i EU. Det är mot denna bakgrund som vi har väntat på den Asyl- och migrationspakt som Ylva Johansson, svensk kommissionär för migrations- och inrikesfrågor, presenterade i slutet på september.

Tyvärr har Kommissionen valt att anpassa sig ytterligare till de Orbánska och rasistiska krafter som redan från början sagt att de inte vill vara med och göra något.

Istället för att fokusera på hur vi kan rädda liv i Medelhavet och ta bättre hand om de flyktingar som kommer till Europa, handlar den nya migrationspakten, som består av en handfull lagförslag, om två huvudpunkter: hur vi kan avskräcka folk från att komma, och hur vi ser till att forsla tillbaka dem som har kommit. Dessa två huvudsyften vill Kommissionen uppnå med följande metoder:

FOTO: APOSTOLIS PARASKEVOPOULOS

1) Skärpt gränsbevakning, bland annat genom intensivare registrering av alla som kommer och en ökad militarisering och utbyggnad av EU:s gräns- och kustbevakningsbyrå (Frontex).

2) Snabbförfaranden vid EU:s yttre gränser, där flyktingarna på endast fem dagar ska sorteras i två kategorier: de som får genomgå en normal asylprocess och en annan grupp som anses ha lägre chanser att få asyl och därför ska genomgå en snabbprocess på högst 12 veckor innan de antingen deporteras eller får tillträde till EU.

3) En så kallad "solidaritetsmekanism" där det är tänkt att medlemsländer ska dela på ansvaret att ta emot asylsökande.

Men de länder som inte vill ta emot asylsökande kan byta bort detta och istället "bidra" med deportationer av flyktingar som fått avslag på sin asylansökan. Det är en ohygglig förvriddning av begreppet solidaritet, och hela förslaget präglas av en obehaglig besatthet av att öka antalet deportationer.

4) Ett ökat "samarbete" med tredje länder för att hindra människor att ta sig till Europa. Det vill säga allsköns "dirty deals" såsom EU:s avtal med Turkiet och samarbetet med Libyen, där flyktingar förföljs, spärras in och torteras.

Det finns två positiva nyheter: automatisk omfördelning av flyktingar till medlemsländer som de har familj i eller anknytning till genom till exempel tidigare uppehållstillstånd, samt en uppmaning till medlemsländerna att inte kriminalisera sjöräddning av flyktingar. Men i det stora hela kommer förslaget leda till fler Morias, ökad rättsosäkerhet, fler deportationer, och fler övergrepp i tredje länder.

Tillsammans med EU-parlamentets

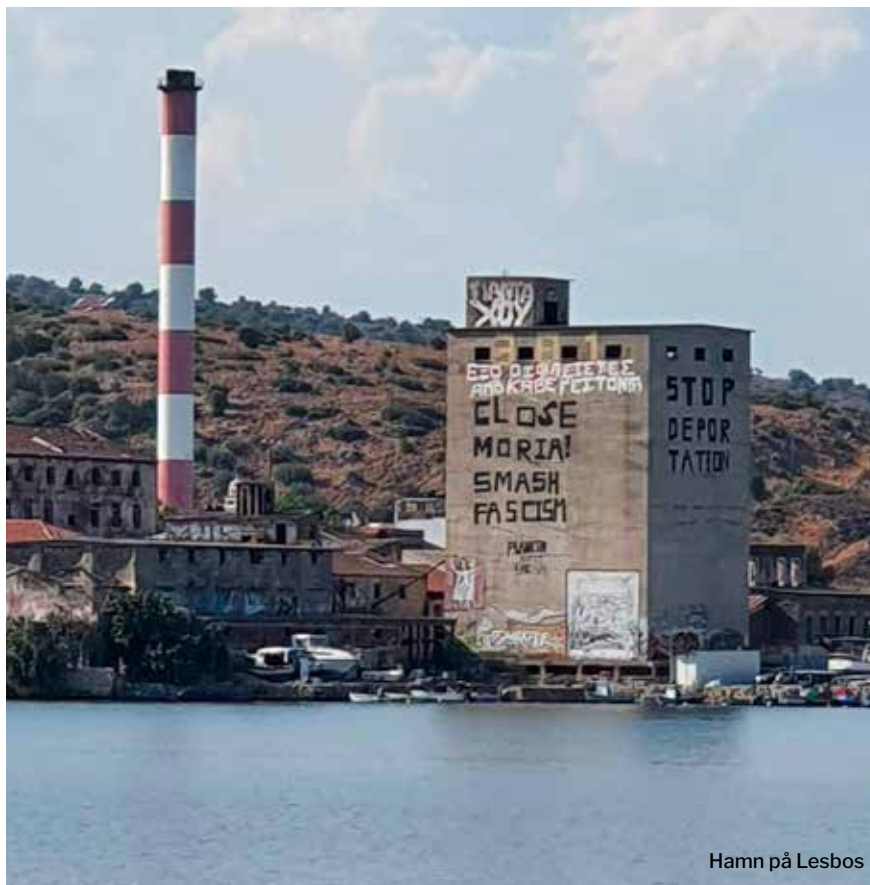
Malin Björk framför ruinerna av nedbrunna lägret Moria på Lesbos.

”Det finns två positiva nyheter: automatisk omfördelning av flyktingar till medlemsländer som de har familj i eller anknytning till genom till exempel tidigare uppehållstillstånd, samt en uppmaning till medlemsländerna att inte kriminalisera sjöräddning av flyktingar. Men i det stora hela kommer förslaget leda till fler Morias, ökad rättsosäkerhet, fler deportationer, och fler övergrepp i tredje länder.”

vänstergrupp kommer jag fortsätta att arbeta för solidaritet i ordets rätta bemärkelse – med människor på flykt.

Tillsammans med frivilliga och civilsamhället, de som visade vägen 2015, kommer vi nu göra allt vi kan för att skriva om och sätta stopp för dessa förslag.

**Text och bild: Malin Björk,
EU-parlamentariker för Vänsterpartiet**

Hamn på Lesbos

Biffar hit och bilar dit – schysst handel?

I juni 2019, efter nästan 20 år av förhandlingar, lyckades representanterna för EU och Mercosur komma överens om ett så kallat frihandelsavtal, som därefter översatts till alla parter språk och granskats juridiskt.

Nu återstår endast att medlemsländerna, både i EU och Mercosur, skriver under för att avtalet ska träda i kraft.

Trots både framgångar och motgångar under alla dessa år så finns det ett bestående drag i förhandlingarna, nämligen mörkläggande och hemlighållande av dess innehåll tillsammans med en avsaknad av demokratisk kontroll.

Det var först när Greenpeace lyckades filtrera ut vissa delar, för lite över två år sedan, som civilsamhället fick ta del av innehållet.

Inte heller har de förväntade effekterna av avtalet varit tillräckligt kända, den analys som London School of Economics presenterade förra året kom först tre månader efter att förhandlingarna avslutats.

Avtal som riskerar slå ut handel

Mercosurländerna – Argentina, Brasilien, Paraguay och Uruguay – exporterar mest jordbruksprodukter till EU, särskilt soja, kaffe, mineraler, trämassa, petroleum och kött.

EU exporterar mest industriprodukter som mediciner, flygplan, bilar och bildelar.

Det betyder att den redan existerande obalansen förstärks, där EU exporterar avancerade industriprodukter och kapital medan Mercosur mest exporterar jordbruksprodukter utan förädlingsvärde.

Och dessvärre kommer konkurrensen från EU troligen att slå ut den existerande handeln av industriprodukter inom Mercosur.

Argentinas nuvarande regering har lyft kritik just mot detta. För om Argentina ska kunna anpassa sin industri till en ökad konkurrens från EU behöver regeringen, precis som EU länge gjort, ge statligt stöd till strategiska sektorer.

Landet skulle behöva satsa på investeringar som leder till utveckling av teknologi, mer kvalificerade arbeten och produktion hos lokala leverantörer. Men det tillåter inte avtalet. Inte heller att Mercosur inför kontroller av kapitalflöden.

Växande kritik inom EU

Under det gångna året har allt fler kritiska röster börjat höras på båda sidor av Atlanten. Men inte alltid av samma anledningar.

Klimat- och miljörelserna har länge varnat för att utsläpp av växthusgaser kommer att öka och inte bara på grund av mer handel.

EU:s ökade import av kött, soja och biobränsle kommer att leda till att an-

”Den europeiska importen av etanol, ett biobränsle som framställs av sockerrör, kräver också stora mängder vatten, konstgödsel och bekämpningsmedel. Det vill säga Mercosur får konkurrensfördelar på bekostnad av miljön.”

dra grödor och mat för inhemskt bruk trängs undan i Mercosur.

Ursprungsbefolkningens småskaliga och miljövänliga produktion offras till förmån för den storskaliga jordbruksindustrin genom ytterligare skövling av regnskogen i Amazonas.

Den europeiska importen av etanol, ett biobränsle som framställs av sockerör, kräver också stora mängder vatten, konstgödsel och bekämpningsmedel. Det vill säga Mercosur får konkurrensfördelar på bekostnad av miljön.

Österrike var först att motsätta sig förslaget och Nederländerna följde sen efter med påtryckningar från bland annat Djurrättspartiet.

EU- parlamentet röstade nyligen emot eftersom förslaget inte lever upp till Parisavtalets mål, särskilt inte vad gäller den globala uppvärmningen och skyddet av den biologiska mångfalden.

Även Frankrikes president har uttalat sig kritiskt som följd av skogsbränderna i Brasilien, med dess koppling till de stora agroindustriella producenterna.

Av samma anledning har avtalets kanske viktigaste förespråkare i Europa, Angela Merkel, nu också sällat sig till kritikerna.

Sverige måste också säga nej!

Avtalet med sitt nuvarande innehåll kommer inte leda till mindre utsläpp av växthusgaser i linje med Parisavtalet. Och 57 procent av svenskarna vill att EU endast ska skriva avtal som motverkar negativa klimatförändringar, enligt Skiftets senaste opinionsundersökning.

Inte heller kommer det att utjämna de ekonomiska skillnaderna mellan EU och Mercosur genom en socialt och ekologiskt hållbarare utveckling i dessa länder.

Därför måste även Sverige rösta emot!

Text: Gunilla Ryd, Tobias Petersson

KORTA FAKTA

Mercosur bildades 1991 och står för Mercado Comun del Sur, den sydliga gemensamma marknaden. Fyra länder ingår, Argentina, Brasilien, Paraguay och Uruguay, och de utgör tillsammans världens sjunde största ekonomi.

EU bildar tillsammans med Mercosur en marknad på nästan 800 miljoner personer.

Mercosur representerar nästan 2 procent av EU:s totala export medan lite över 20 procent av Mercosurs export går till EU.

Cirka 75 procent av exporten från Mercosur till EU är jordbruksprodukter och råvaror medan industriprodukter med högt förädlingsvärde utgör en nästan lika stor del i den omvända riktningen.

EU är den största utländska investeraren i Mercosur.

Källor:

<https://tidningensyre.se/2020/16-oktober-2020/importen-av-notkott-fran-brasilien-kan-oka-med-78-procent-och-skovla-regnskogen/>

<https://www.lse.ac.uk/business-and-consultancy/consulting/assets/documents/EUMercosurSIA-DraftFinalReport-July-2020.pdf>

<https://tidningensyre.se/2020/5-juni/nederlandskt-nej-till-avtal-som-kan-oka-skogsskovling/>

https://jordensvanner.se/eu-mercotur_rapport/

<https://extranet.greens-efa.eu/public/media/file/8650/6294> Analysis of the agreement between the European Union and the Mercosur, by Dr. Luciana Ghiotto and Dr. Javier Echaide

Henry Reeve-brigaderna – värda ett Nobelpris

Den 9 oktober meddelade den norska Nobelkommitténs ordförande Berit Reiss-Andersen att årets fredspris tilldelats FN:s livsmedelsprogram WFP med motiveringen att "Behovet av internationell solidaritet och multilateralt samarbete är mer iögonfallande än någonsin".

Det anmärkningsvärda med valet av mottagare är att det är så uddlöst. Själva tanken med FN och dess organ är ju att de ska verka för just det som kommittén säger i sin motivering. Det vore onekligen anmärkningsvärt om FN inte skulle arbeta för internationell solidaritet och multilateralt samarbete.

Exakt samma motivering skulle också

Väggmålning i italienska Turin hyllar Kuba

passa in på en annan föreslagen mottagare av Nobels fredspris nästa år, 2021, nämligen de kubanska läkarna och sjuksköterskorna som ingår i de internationella Henry Reevebrigaderna.

Tidigare nobelpristagare, parlamentsledamöter och enskilda driver nu på för att brigaderna ska få fredspriset 2021.

Brigaderna har hittills bekämpat Co-

vid-19 i 40 länder i bland annat Afrika och Europa (Italien). De 7400 frivilliga och specialutbildade hälsovårdsarbetarna i Henry Reeve brigaderna har sedan de bildades arbetat vid naturkatastrofer och epidemier och därmed räddat över 80 000 liv.

Innan Covid-19 bröt ut arbetade brigaderna med Ebolaepidemin i Västafrika och fick för sina insatser pris av WHO 2017.

Text: Lasse Hansson

Foto: Svensk-Kubanska föreningen

Fotnot: Du kan stödja nomineringen av Henry Reevesbrigaderna till Nobels Fredspris 2021 genom att gå in på länken www.cubanobel.org och skriva på namninsamlingen för detta ändamål.

Tre frågor

till Gunnar Westin

Under året har den fackliga kampen blivit allt mer tillspetsad i takt med att januaripartiernas utredning med försämrade LAS, en av Vänsterpartiets röda linjer, ryckt närmare.

Det kan se ut som en tanke att partiet redan 2018 tog ett kongressbeslut på att anställa en central facklig-politisk sekreterare.

I augusti i fjol lämnade Gunnar Westin uppdraget som vice ordförande i Seko Stockholm och åtta års fackligt arbete för att ta plats på Vänsterpartiets kansli i Stockholm.

Möt Gunnar Westin, Vänsterpartiets facklig-politiska sekreterare.

1. Just nu pågår det ett omfattande arbete i hela partiet för att stärka vårt fackliga arbete. Kan du berätta lite om vad det är som pågår?

- Vi har flera olika saker på gång, både internt och externt.

- Internt jobbar vi mycket med den fackliga nätverksledningen så att den blir delaktig som en aktiv kraft i partiets facklig-politiska arbete. Bland annat genom att skapa nya plattformar som möjliggör för dem att nå ut bättre. På så vis blir de en starkare röst i opinionen. Det är en del i att bygga upp ett fackligt ledarskap för nätverket och i partiet.

Vi har också inventerat partiets medlemsregister där vi uppmuntrat medlemmar att ange sin fackliga tillhörighet.

Det har genererat mycket ny information om var vi har fackligt engagerade medlemmar, även nedbrutet på olika fackföreningar, och den informationen kommer vi att kunna använda. Det kan underlätta för partidistrikten att organisera medlemmarna i tvärfackliga eller

branschbaserade fackliga nätverk eller i branschföreningar. Alltså partiföreningar med bransch, fack eller arbetsplats som uppsamlingsbas.

Framöver kommer vi jobba mer aktivt för att stötta distriktens facklig-politiska ansvariga i deras arbete för att stimulera den partifackliga verksamheten. Vi kommer bland annat ta fram en uppdragsguide.

- Vi vill ju sprida viktiga fackliga nyheter så vi har också börjat ge ut ett facklig-politiskt nyhetsbrev som kommer ut på månadsbasis. Den går ut till alla som angett facklig tillhörighet, och det är även möjligt att prenumerera på det för utomstående.

Det handlar också om att vi vill ge alla intresserade och fackligt engagerade kamrater bättre möjlighet att regelbundet ta del av vad vi gör och tycker, och få insyn i den diskussion och debatt som pågår i arbetarrörelsen.

I september fick det fackliga nätverket en egen hemsida där vi samlar uttalanden, profilerar fackligt förtroendevalda vänsterpartister och samlar annan information som är viktig för verksamheten.

- På den utåtriktade fronten har vi

sjösat en ny Facebook-sida, Facklig vänster.

- Den funkar lite som ett skyltfönster för att visa upp att fackligt engagemang och Vänsterpartiet hör ihop.

- Den är också tänkt att fungera som en samlingspunkt för diskussion, debatt och nyhetsspridning om facklig-politiska frågor, så där vi strävar efter bredd och högt i tak.

Ett stående inlägg är profileringar av fackligt engagerade kamrater i partiet. Det lägger vi upp löpande på hemsidan.

Vi har så många inspirerande eldsjälar ute på arbetsplatserna som förtjänar att lyftas, så det är kul att vi har en kanal där vi kan göra det och ge dem den uppmärksamhet de förtjänar. Det bidrar också till att förändra bilden av oss som parti.

- I våras sjösatte vi också en större utbildningsatsning, Facklig-politisk vänsterskola, som drivs i studiecirkelform. Den syftar till att ge deltagarna en bra bas att stå på.

De får lära sig både om arbetarrörelsens historia, den svenska modellen och djupdyka i viktiga frågor som är relaterade till fackföreningsrörelsens

utmaningar, men också ta del av kunskaper kring praktisk organisering och erfarenheter av fackligt basarbete.

Facklig-politisk vänsterskola är både utbildande och organiserande. Den är tänkt att fungera som en verksamhet där partiet kan ge fackligt intresserade medlemmar ett forum som skapar sammanhang och nya förutsättningar för engagemang i partiets fackliga arbete. Skolan drivs nu i 22 av partiets 25 distrikt.

– Vi planerar också för en större facklig rikskonferens till våren 2021. Exakt när beror lite på läget med Coronapandemin. Men när den blir av kommer vi använda den för att konsolidera och utveckla den partifackliga verksamheten och förankra en ny facklig-politisk plattform och även en uppdaterad version av en handbok för partifacklig organisering.

Vi kommer också att använda tillfället för att knyta band med fackföreningsrörelsen, och för att stärka samarbetet

med fackligt engagerade kamrater i våra nordiska systerpartier.

2. På vilka sätt kan vi jobba lokalt och regionalt med detta?

– Alla satsningar handlar egentligen om att skapa bättre förutsättningar för den lokala fackliga partiverksamheten. Man kan dra igång en facklig-politisk vänsterskola, få stöd i att starta nya fackliga nätverk och få hjälp med att lyfta sina fackligt engagerade medlemmar med mera.

3. Kan du ge oss dina viktigaste argument för att fler vänsterpartister ska engagera sig fackligt?

– Arbetarrörelsen har varit, och är, en av de viktigaste folkrörelserna för ökad social rättvisa och arbetarmakt.

– Fackföreningarna involverar och

gör löntagarna delaktiga i arbetet för att förbättra arbetsplatser, och för mer inflytande och makt. Det är ett arbete som också har en samhällsförändrande potential.

– För ett vänsterparti, som har vuxit fram som en del av den rörelsen, och som delar arbetarrörelsens grundvärderingar är det naturligt att verka för att stärka facket och vara en närvarande kraft på arbetsplatserna.

Det är alltså viktigt att kamrater engagerar sig fackligt, både för partiet och i bredare mening, och bidrar till att stärka arbetarklassen.

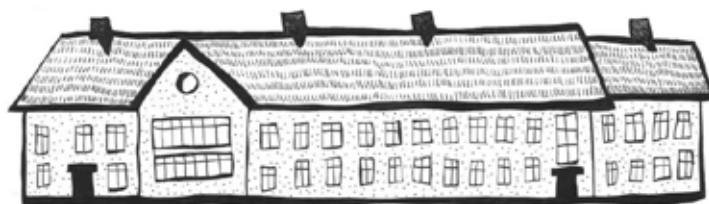
Klasskampen spelar fortfarande en avgörande roll som drivkraft i samhällsutvecklingen, och vi ska delta aktivt i den kampen.

Frågorna ställda av Olof Norborg

Studieledarna för facklig-politisk vänsterskola

Röda oasen: hägring eller vattenhål

• KOLLEKTIVHUSET RÖDA OASEN • SEGE PARK •

Att bygga billigt, miljövänligt och vackert verkar som en omöjlighet att uppnå. I Malmö försöker Röda oasen göra just detta, genom att tillsammans i en byggenskap skapa sitt drömhus.

Den som cyklat i Malmö har förmodligen någon gång passerat Bo100 på Monbijougatan. Det är ett hus som sticker ut med sin blandning av färger och en uppsjö av olika fönster och balkonger. Förklaringen till det ovanliga utseendet är att det är en byggenskap, där de boende under bygg- och planeringsprocessen fick vara med och utforma lägenheterna och huset i stort.

Även det prisbelönta huset Urbana villor i Västra hamnen i Malmö är en byggenskap, och är ett energisnålt och omtyckt hus.

Byggemenskaper är ovanliga i Sverige med omkring tio byggda, och ytterligare ett tiotal planerade. Konceptet kommer ursprungligen från Tyskland, där det funnits som byggnadsform sedan 1990-talet och numera får offentligt stöd i vissa tyska städer och delstater. Allt pekar på att byggemenskaper är ett effektivt sätt att bygga klimatvänliga, vackra och välfungerande hus, ofta betydligt billigare än normalt. Så är det bara okunskap och ovana som hindrar fler byggemenskaper?

Sege park i Malmös nordöstra hörn är ett sjukhusområde av gammalt snitt: en stor park där bostäder för patienter

Övre bilden. Urbana Villor i Västra Hamnen.
Nedre bilden. Bo100

- En uttalad vision med Röda oasen är att vi vill påverka samhället i stort, inklusive bostadsmarknaden, säger Pablo Vilches Galleguillos, och förklarar att de har en vision om huset som en plattform för engagemang i samhället.

och personal blandas med de gamla sjukhusbyggnaderna.

Nu ska hela området förvandlas till en ny stadsdel.

Där hittar vi Röda oasen, föreningen bakom en byggemenskap som är mitt uppe i arbetet som krävs för att förvandla en K-märkt sjukhusbyggnad till ett kollektivhus.

Föreningen startades för sju - åtta år sedan och består just nu av åtta personer som driver byggprocessen.

Folkviljan fick samtala med Lars Karlsson och Pablo Vilches Galleguillos som är aktiva i föreningen.

- En uttalad vision med Röda oasen är att vi vill påverka samhället i stort, inklusive bostadsmarknaden, säger Pablo Vilches Galleguillos, och förklarar att de har en vision om huset som en plattform för engagemang i samhället.

De har bland annat satt av två lägenheter som kan användas för socialt boende av Malmö stad.

I Sege park finns två dagis dörr i dörr, och de tänker att huset kan användas för mellanmål eller för läxhjälp till barnen.

Det färdiga huset kommer att bestå av 13 lägenheter plus fem enkelrum som kan hyras ut, till exempel som studentrum. Ett storkök och matsal

är planerade, eftersom gemensamma måltider kommer att bli en viktig punkt för gemenskapen.

Huset har också fokus på delning, med ateljéer, bilpool och cykelpool, som är tänkta att användas av både de boende i huset och andra i Sege park. Men just nu är de mitt uppe i en oväntat komplex och tidskrävande byggprocess.

Byggemenskaper kan se ut på olika sätt, ibland med arkitektbyråer i rollen som byggherre. De sköter då alla de praktiska frågor som krävs för att bygga ett hus, vilket bland annat skedde i Haf-enliebe i Hamburg.

Röda oasen har istället valt att vara delansvaret som byggherre, vilket har lett till en brant inlärningskurva för att sätta sig in i plan- och bygglagen och Malmö stads planeringsprocess.

- Det har krävts otroligt detaljerade dokument. Allt från sophantering, parkeringsregler, hur buskar och planter ska stå i trädgården, tillgänglighetskrav, hur långt det är mellan spis och diskho och andra saker man inte är insatt i, säger Pablo Vilches Galleguillos.

Huset är dessutom både K- och Q-märkt, vilket begränsar vad de får göra.

Föreningen har löst det genom att dela upp sig i mindre grupper, där vissa

tar hand om byggteknik, andra tar ansökningar och så vidare.

Två av medlemmarna är anställda som projektledare på 25 procent. De är med på alla möten, och sköter kontakterna med Boverket, Malmö stad och byggbolagen.

Möjligheten att få vara med och påverka är en av poängerna med byggemenskapen. De boende kan själva bestämma vad de vill göra med kök och badrum, utifrån egna önsknings och förmågor: någon kanske hämtar ett begagnat kök på Blocket, någon annan vill bygga sitt helt klimatanpassat.

Det blir också billigare. Röda oasen siktar på byggkostnader runt 20-25.000 kronor/m², vilket är betydligt lägre än kommersiellt byggande.

En orsak är inflytandet från de boende, eftersom de kan bestämma vad de önskar sig: bygga en bastu nu, eller ta det senare när de har mer pengar? Med en kommersiell aktör finns inte samma möjlighet att ta beslut av det slaget.

När huset är klart omvandlas föreningen till en bostadsrättsförening och en boendeförening. Att det blev en bostadsrättsförening var en juridisk och ekonomisk förutsättning för att huset skulle kunna byggas. Och här krockar

”I Sverige har Miljöpartiets Per Bolund och Emma Hult efterlyst fler byggemenskaper och i Malmö har Vänsterpartiets Gunilla Ryd, ledamot i kommunfullmäktige, motionerat om samma sak.”

de idealistiska tankarna med lagstiftningen. Bostadsrättsföreningen äger formellt huset och de gemensamma utrymmena, samtidigt som tanken är att boendeföreningen ska styra.

– Det går inte att kämpa mot bostadsmarknaden i stort, men vi undersöker om det är möjligt att ge hyresgästerna rösträtt, säger Lars Karlsson. Han fortsätter:

– De som vill flytta in måste skriva på ett medlemsavtal om att laga mat och städa i huset.

Trots allt arbete och all tid som lagts på detaljplaner verkar de båda välkomna det praktiska arbetet. Pablo Vilches Galleguillos beskriver det som att han gick med för den visionära aspekten, och fick ett byggprojekt på köpet:

– Byggandet skapar en helt annan tillit och gemenskap, och det är stärkande för gruppen att göra det tillsammans.

Elisabeth Dalholm Hornyánszky vid Lunds universitet har forskat på byggemenskaper, och hon pekar på liknande utmaningar i andra projekt.

Byggemenskaper blir ofta lyckade som bostäder, miljövänligare och betydligt billigare, eftersom de byggs utan vinstintresse. Men processen från idé till färdigt hus kan ta upp till tio år, vilket exkluderar många som inte har

möjlighet att vänta på sin drömbostad så länge. Det har märkts av i Röda oasen, där medlemmar kommit och gått under åren.

Men kanske finns det en öppning för byggemenskaper. I Tyskland har många kommuner avsatt mark till byggemenskaper och hjälper till med rådgivning under processen.

I Sverige har Miljöpartiets Per Bolund och Emma Hult efterlyst fler byggemenskaper och i Malmö har Vänsterpartiets Gunilla Ryd, ledamot i kommunfullmäktige, motionerat om samma sak.

Röda oasen hoppas kunna börja flytta in under hösten 2021.

– Det är väldigt roligt, trots allt jobb som krävs. Det är en form som borde passa fler, säger Pablo Vilches Galleguillos.

Text: Johan Strandell

”Men kanske finns det en öppning för byggemenskaper. I Tyskland har många kommuner avsatt mark till byggemenskaper och hjälper till med rådgivning under processen.”

MER INFORMATION OM BYGGEMENSKAPER OCH KOLLEKTIVBOENDE

Röda oasen

<https://kollektivhusetrodaoasen.com>

Bo100 <https://bo100.se>

Kollektivhus i Malmö

<https://kollektivhus.wordpress.com>

Kollektivhus NU

<http://kollektivhus.se>

Föreningen för byggemenskaper

<https://byggemenskap.se>

Kollektivhuset Södervärn kom först...

I Stockholm och Göteborg fanns det redan flera, och 21 hushåll tog så småningom plats när Malmös första kollektivhus öppnade i november 1983. Ganska snart upptäckte vi att huset var för litet.

Vi var ett 70-tal personer som våren 1981 satt upp oss på den lista för kollektivhus som Malmö stads fastighetskontor upprättat. Ett tjugotal kom till första mötet.

För mig och Kristina, som just flyttat från Göteborg, kändes malmöbornas intresse ljumt. Där uppe hade det nybildade kollektivhuset Stacken fyllt samtliga 35 lägenheter i ett niovåningshus i Bergsjön.

Fastigheten som Malmö stad kunde erbjuda var av mer blygsam storlek. Ett trettiotalshus med 31 ettor och åtta tvåor i hörnet Sigtunagatan-Uppsala-gatan vid Södervärn, byggdes om till 21 lägenheter med gemensam matsal och kök, gillestuga, bastu och hobbylokaler. Vi följde den nya tidens motto: kollektivhus på arbetsgemenskapens grund.

Ockupationer

Begreppet hade myntats när nya ägaren till Hässelby familjehotell i huvudstaden några år tidigare ville omvandla kollektivet till traditionell hyresrätt. Efter ockupationer och polisingripanden nåddes en kompromiss: en mindre del av komplexet, byggt på 50-talet, fick bestå som kollektivhus. Egna arbetsinsatser ersatte anställd personal, och kök, matsal och gemenskap fick ett fortsatt liv.

Mest fäste jag mig vid de individu-

Under tidigt 80-tal propagerade nybildade Kollektivhuset Södervärn (huset i bakgrunden) för fler kollektivhus i Malmö. Det tog många år innan det blev verklighet – Sofielunds kollektivhus invigdes 2014. Då hade Södervärn redan upphört.

ella berättelserna, exempelvis den om tolvåringen som inte ville följa med familjen på fjällresan, men som kunde bo kvar hemma i sin lägenhet tack vare den omsorg husets innevånare hade om varandra.

På Stacken, och hos oss i nybildade Kollektivhuset Södervärn, valde vi kooperativ hyresrätt. Malmö stad ägde huset, föreningen förvaltade det. Arbetsplikt rädde.

I gengäld kunde vi gå till dukat bord i den gemensamma matsalen fyra dagar av fem. Den femte lagade vi antingen maten eller tog hand om disken. Hade vi inte lust att umgås kunde vi laga mat i eget kök.

Lättnader och trygghet

För oss barnfamiljer innebar det nya boendet enorma lättnader. För våra barn en stor trygghet. Alla kände alla, och när vår fyraåring såg en vuxen passera på gården utan att säga hej konstaterade hon kallt att ”det var nog en tjuv”. Inne i matsalen tog yngsta barnet en kompis i handen och visade vägen till glassen i familjens frys.

Runt millennieskiftet upphörde Kollektivhuset Södervärn. Då hade vi redan flyttat, bort från biltrafiken som begränsade skolbarnets rörelsefrihet, övergivna av dem som flyttat före oss och lite av främlingar för dem som flyttat in. Vi kände att den sociala tryggheten eroderade när en så stor andel av medlemmarna byttes ut.

För litet och sårbart

Kanske var huset för litet och sårbart för att tåla en så stor och hastig omsättning av invånare. Vi ville mera. Men våra ansträngningar att få Stadsfastigheter att köpa grannfastigheten för att få stabila förutsättningar för kollektivhuset misslyckades.

Många bodde trots allt kvar och höll fanan högt under hela 90-talet.

Men mot slutet stod alltför många lägenheter tomma för att ekonomin skulle gå ihop. Stadsfastigheter sålde till en privatperson som byggde om matsalen till studentlägenheter och spärrade av gillestuga och hobbylokaler.

Jimmie Åkesson flyttade in.

Då ljud plötsligt äldre tyska kampsånger i huset.

Text och bild: Per Längby

Nästa Folkviljan i brevlådan dagarna kring 18 december

Kort från kongressen:
Ny partiledare och skåningarna
som fick nya uppdrag.

Allt du behöver veta om kommande
årsmöten

Julen är faktiskt röd
Somliga älskar den, andra hatar den,
sommiga firar den inte, andra gör inte annat.
Hur tar du dig an julen?
Mejla ditt bästa jultips
senast 29 november, till
folkviljan@vmalmo.se

